Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

Газета 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

20 июль, 1982 йил, сешанба
№165 (2.571).
Баҳоси 3 тийин.

МЕҲНАТ ҚАРДОШЛИГИ АНЪАНАЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИБ

ПАХТАКОР РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛМОҚДА

Таркиб топган эзгу анъанага мувофиқ, қардош пахтакор республикаларнинг ўзаро текшириш делегациялари 24 июль куни Ўзбекистонга келади.

Озарбайжон ССР делегацияси Тошкент, Самарқанд, Наманган ва Жиззах областларининг қишлоқ меҳнаткашлари социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликларини текширади.

Тожикистон намояндалари Андижон, Фарғона, Сурхондарё, Сирдарё ва Навоий областларидаги дала ва фермаларнинг ходимлари олинган мажбуриятларни қандай бажараётганликларини кўздан кечирадилар.

Туркманистон ўзаро текшириш бригадаси Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Қашқадарё областларининг колхоз ва совхозлари социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганликлари билан танишадилар.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари азиз дўстлар — мусобақадош қардошларни фидокорона меҳнатлари билан кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

ЧОРВАЧИЛИКНИНГ ЮКСАК МАҲСУЛДОРЛИГИ УЧУН

Мамлакатимизнинг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми маъқуллаган Озиқ-овқат программаси миллионларча совет кишиларининг амалий иши бўлиб қолди. Аграр-саноат комплексининг меҳнаткашлари партия томонидан қўйилган вазифани — аҳолини мумкин қадар қисқа вақт ичида озиқ-овқат маҳсулотлари билан пухта таъминлаш вазифасини ҳал этиш учун мустаҳкам асос яратишга интилмоқдалар. Шу билан бирга чорвачиликни юксалтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Кейинги уч беш йиллик мобайнида партиянинг хоҳиш-иродаси, бутун халқнинг ғайрат-шижоати туфайли қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоғини янада ривожлантириш учун кўп иш қилинди. Жон бошига гўшт истеъмол қилиш даражаси 41 процент, сут истеъмол қилиш 25 процент, тухум истеъмол қилиш қарийб икки баравар ортди. Лекин шундай бўлса ҳам бу маҳсулотларга эҳтиёж тўла қондирилмаётир. Озиқ-овқат программаси гўшт етиштиришни (сўйилган вазнда) ўн биринчи беш йилликда 17—17,5 миллион тоннага ва ўн иккинчи беш йилликда 20—20,5 миллион тоннага, сут етиштиришни ўн биринчи беш йилликда 97—99 миллион ва ўн иккинчи беш йилликда 104—106 миллион тоннага, тухум етиштиришни 72 миллиард ва ўн иккинчи беш йилликда 78—79 миллиард донага етказиш мўлжалланди. Шу мақсадга эришиш йўллари белгиланди. Бу йўллар аввало ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришдан, унинг сифат кўрсаткичларини такомиллаштиришдан иборат. Бу тармоқнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланмоқда, фермалар маҳсулотининг харид нархларини ошириш кўзда тутилган.

Мамлакатимизда чорвачилик ҳақиқатан ҳам зарбдор фронтга айлантирилган, гўшт, сут, тухум етказиб бериш муттасил кўпайтирилаётган неча ўнлаб, неча юзлаб хўжаликлар бор. Бундай имкониятлар ҳар бир колхоз, ҳар бир совхозда мавжуддир. Улардан тўла фойдаланиш — қишлоқ коммунистларининг, шу соҳадаги барча меҳнаткашларнинг шарафли ишидир. Қуйидаги фактлар резервлар қанчалик кўп эканлигини тасдиқлайди. Фермалардан олинаётган ёш қорамолларнинг ярмидан камроғи оширилган кондицияга мувофиқ келади. Бу кўрсаткични яхшилаш қўшимча равишда неча юз минг тонналаб мол гўшти олиш имконини беради. Чорва молларини бўрдоқига боқиш муддатларини қисқартириш ҳам жуда катта резервдир. Чўчқачиликка катта эътибор беришга тўғри келади. Кейинги йилларда ташкил этилган комплекслар, йирик фермалар муваффақиятли иш олиб бормоқда. Шу билан бирга барча колхоз ва совхозларнинг имкониятларидан тўла фойдаланиш керак. Фермаларни реконструкция қилиш, хўжаликлараро кооперациялаш негизида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш қўшимча равишда неча минг тонналаб чўчқа гўшти олиш имконини беради. Қўйчилик, паррандачилик соҳасида ҳам резервлар бор.

Сут тайёрлаш самарадорлигини ошириш — кечиктириб бўлмайдиган вазифадир. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут 1990 йилга бориб ўрта ҳисобда беш юз — олти юз килограмм ортиши керак. Бу эса хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларидан, партия ва совет органларидан сут етиштиришни индустриал йўлга кўчириш, мол боқиш, парвариш қилиш, наслчилик ишини яхшилаш учун янада зўр ғайрат билан ишлашни талаб этади.

Гражданларнинг ёрдамчи хўжаликлари, саноат корхоналарининг аграр цехлари Озиқ-овқат программасини амалга оширишга анча катта ҳисса қўша олдилар. Маҳаллий совет, хўжалик органлари, шахсий секторда чорвачиликни ривожлантиришни бутун чоралар билан рағбатлантиришлари, бу секторнинг колхозлар, совхозлар билан кооператив асосидаги алоқаларини мустаҳкамлашлари лозим. Қишлоқда яшовчи ҳар бир хонадоннинг томорқа участкасига эга бўлиши, чорва мол, парранда парвариш қила олиши учун керакли шарт-шароит вужудга келтирилиши лозим.

Чорвачиликнинг самарадорлигини ошириш йўли маҳсулотни харид қилишни ташкил этиш ишларини такомиллаштиришни талаб этади. Бунинг учун маҳсулотни ҳамма жойда бевосита колхоз, совхозларда қабул қилиб олиш усулини қўлланиш керак эканлигини тажриба кўрсатди.

Тармоқни ривожлантириш суръатлари ем-хашак базасининг аҳволи билан белгиланади. Озиқ-овқат программасини бажариш учун хўжаликлар озуқа етиштиришни ўнинчи беш йилликнинг охирида эришилган даражага нисбатан тахминан бир ярим баравар кўпайтиришлари лозим. Озуқа индустриясини тез ривожлантириш, колхоз ва совхозларда ем-хашак етиштиришга ихтисослаштирилган тармоқ тусини бериш, уни янада интенсивлаштириш юзасидан бир қанча комплекс тадбирларни амалга ошириш талаб этилади.

Қишлоқда пичан ўрими қизиб кетди. Ҳозирги вақтда чорвачиликни янада ривожлантиришнинг тақдири кўп жиҳатдан ҳал этилмоқда ва шу сабабли ҳар бир хўжаликда пичанзорларнинг ҳосилини йиғиштириб олиш, фермаларнинг эҳтиёжлари учун улардан тўлароқ фойдаланиш мақсадида зўр ғайрат, шижоат, маҳорат билан ишлаш керак. Литвадаги, Озарбайжон, Арманистон, Эстония, Татаристондаги, Саратов области, Хабаровск ўлкасидаги кўп колхоз ва совхозлар пичан ўримини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Аммо ем-хашак тайёрловчи баъзи коллективлар ишнинг ҳар бир участкаси учун жавобгарлик ортганлигини ҳис этмаяптилар. Қозоғистон, Украина, Қирғизистон, Красноярск ўлкаси, Курск, Смоленск, Витебск областларидаги бир қанча районларнинг хўжаликлари пичан, сенаж запасларини вужудга келтиришда ўтган мавсумдагига нисбатан сусткашликка йўл қўймоқдалар. Айниқса ёз фаслида сусткашликка йўл қўйиб бўлмайди. Қишлоқнинг ҳамма кучлари, уни оталиққа олган корхона, ташкилотларнинг кучлари пичан ўримини тезроқ ўтказишга сафарбар қилиниши керак.

Озиқ-овқат программаси яқин вақт ичида ўзининг дастлабки самараларини бериши лозим. Бинобарин, кўпроқ сут соғиб олиш ва гўшт тайёрлаш учун ёз фаслининг имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш керак. Белоруссия, Ўзбекистондаги, Брянск, Оренбург, Черкаск областларидаги кўпгина фермаларнинг коллективлари худди шундай ҳаракат қилмоқдалар. Бу коллективларда чорва моллар яхши парвариш қилинмоқда, юксак натижаларга эришган чорвадорлар меҳнатини рағбатлантириш системаси яхши йўлга қўйилган. Шу билан бирга «Правда» редакцияси бошқа мазмундаги хабарларни ҳам олиб турибди. Приморье ўлкаси, Чечен-Ингушия, Новосибирск, Николаев областларидаги хўжаликларнинг талайгина қисмида маҳсулот етиштириш суръатлари паст. Маҳаллий органлар, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ана шу масъулиятли соҳада ишни дарҳол яхши йўлга қўйишлари лозим.

Тармоқни мустаҳкамлаш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш масалалари доим коммунистларнинг диққат марказида туриши керак. Улар ўзларининг ижодий кучларини меҳнатни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив формаларини, хусусан бригада ва коллектив пудрат усулини, аккорд-мукофот системасини жорий этишга, ресурслардан яхшироқ фойдаланишга, нобудгарчиликни тугатишга сарф қилишлари керак. Партия комитетлари ва бюролари мусобақани авж олдириб, чорвадорларнинг иқтисодий билим даражасини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари, ишлаб чиқаришнинг фан билан алоқасини мустаҳкамлашлари лозим.

Ҳозир қишлоқда долзарб дамлар. Ҳамма ишни ўз вақтида ва ғоят сифатли қилиб бажариш — дала ва фермалар меҳнаткашлари ва уларнинг ёрдамчилари олдида турган вазифадир. Бу — уларнинг КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини бажаришга қўшадиган амалий ҳиссаси бўлади.

(«ПРАВДА» газетасининг 19 июлдаги бош мақоласи).

Шу куннинг қаҳрамонлари

САРКОР

Меҳнат қилган элда азиз, дейди халқимиз. Бу ҳикматли сўзда катта маъно бор. Меҳнат инсонга бахт келтириб, унинг умрини сермазмун қилади. Эл-юрт манфаати йўлидаги хизмати эвазига халққа танилади. Ўз касби, иши билан кишилар орасида ҳурмат-эътибор топаётганлар республикамизда жуда кўп.

Аҳмаджон Турғунов ҳам пахтакорлик касбини танлаб, кам бўлмади. Фидокорона меҳнати билан кўпчилик меҳрини қозониб, иқбол топди. Ҳалол хизмати эъзозланиб, Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари билан тақдирланди, «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Пахтакорлик — шарафли, шу билан бирга анча машаққатли касб. Пахта илмини яхши эгаллаган деҳқонгина мўл ҳосил етиштириши мумкин. Самарали меҳнат эса кишига завқ-шавқ бағишлаб, янги-янги мақсадлар сари ундайди. Аҳмаджон Турғунов ҳам буни дил-дилидан ҳис этади. У етакчилик қилаётган коллектив Хўжаобод районидаги «Россия» колхозида илғор, юқори ҳосилли бригадалардан ҳисобланади. Заршунослар 74 гектар майдондаги ғўзаларни оби-тобида парвариш қилишаётир. Бригада азаматлари юбилей йилида 60 центнерлик марранн кўзлаган эканлар, уларнинг ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

Э. ИБРОҲИМОВ.

Рассом Маҳмуд Жўраев чизган расмда илғор бригада бошлиғи А. Турғунов акс эттирилган.

МЕҲРИМИЗ ПАЙВАСТА

Дақиқаси олтинга тенг дамлар бошланди. Пахтадан юқори ҳосил олиш мана шу кунларга боғлиқ. Ҳар туп ғўзани қалб қўри билан парвариш қилаётган бўлимимиз пахтакорлари юбилей йилида 288 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга бел боғлаганлар. Мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш учун 6 та пахтачилик бригадасининг ҳар бирида ғўза парвариши илғорлар тажрибаси ва механизацияга таянган ҳолда ўтказилмоқда.

Бўлимимиздаги 45—50 центнерчи Тўхтасин Тоштемиров, Қўчқорбой Ғозиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда, айниқса, ишлар яхши ташкил этилган. Юксак агротехника талаблари даражасида парвариш қилинаётган ниҳоллар серҳосил бўлиб ўсмоқда. Ўз вақтида ишлов берилаётган, озиқлантирилаётган ва суғорилаётган майдонлардаги ғўза тупларида ҳосил нишоналари тобора кўпаймоқда. Ҳозиргача ҳар туп экинда 5—6 тадан кўсак санаш мумкин.

Механизатор ва сувчи мўл ҳосил посбонларидир. Шу кунларда далаларда 12 та чопиқ трактори юксак унум билан ишлатиляпти. Механизаторларимиз ишчи органларини тўғри жойлаштириб, бирор туп ғўзани ҳам пайҳон қилмай сақлаб қолиш чораларини кўрмоқдалар. Ғиёсали Усмонов, Аҳмаджон Умаров, Машраб Тоштемиров, Вали Умаров каби механизаторларимиз сифатли ишлов беришга, техникани унумлироқ ишлатишга интилаётирлар.

Ҳавонинг қуруқ келиши ниҳолнинг сувга бўлган талабини оширди. Сув танқислиги эса бирор томчисини ҳам исроф қилмай, тежаб-тергаб фойдаланишни талаб қилади. Ғўзаларни оби-ҳаётга қондириб суғоришга 24 нафар моҳир сувчи ажратилган. Улар ишни икки сменада ташкил этиб, ўзаро мусобақалашган ҳолда ишламоқдалар. Айниқса, Ҳасанали Ҳусанов, Убайдулла Аҳмедов, Мирали Файзиев, Ғуломжон Ғаниев, Иброҳим Жўраев сингари миришкор сувчилар ҳар куни 1,2—1,5 гектар майдондаги экинларни қондириб суғориб, ҳамкасбларига ўрнак бўлаётирлар.

А. ЭРГАШЕВ,
Охунбобоев районидаги А. Ниёзов номли совхознинг бўлим бошқарувчиси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ГРУЗИЯ ССР ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ БОРАСИДАГИ ТАШКИЛОТЧИЛИК ВА СИЁСИЙ ИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети «Грузия ССР партия ташкилотларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик кўриш борасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишлари тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

КПСС Мрказий Комитети қуйидагиларни қайд этди: Грузия ССР партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари бутун совет халқи билан биргаликда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини зўр сиёсий аҳамиятга молик воқеа, ленинча миллий сиёсат тантанасининг, мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва қардошлигининг далили сифатида муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Грузия Компартияси Марказий Комитети партия, совет, жамоат ташкилотларининг юбилейга тайёргарлик борасидаги барча ташкилотчилик ва сиёсий ишларини партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми тарихий қарорларини, 1982 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик планларини бажаришга меҳнаткашларни сафарбар этишга бўйсундирмоқда. Партия комитетлари КПСС Марказий Комитетининг Тбилиси шаҳар партия комитети хусусидаги қарорини, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг партия раҳбарлиги ва Грузия ССРни социал-иқтисодий ривожлантириш масалалари юзасидан қабул қилган кейинги қарорларини амалга ошириш давомида республикада эришилган ижобий натижаларни мустаҳкамлашга интилмоқдалар, ўртоқ Л. И. Брежнев 1981 йилда Грузияга қилган сафари вақтида берган кўрсатмалари ва тавсияларини амалга оширишга доимий эътибор бермоқдалар.

Кейинги йилларда республикада сиёсий, социал ва иқтисодий проблемаларни ҳал этишга комплекс ёндашув практикаси тобора кўпроқ қарор топмоқда. Партия ташкилотларининг жанговарлиги ошди, ошна-оғайнигарчиликка, зарарли анъаналарга, хусусий мулкчилик тенденцияларига ва социалистик турмуш тарзи нормаларидан бошқа хил чекинишларга қарши муросасиз кураш олиб борилмоқда, бу эса меҳнат коллективларида соғлом маънавий-сиёсий иқлимни вужудга келтиришга, омманинг ташаббускорлиги ва активлигини ривожлантиришга ёрдам бермоқда. Совет Грузиясининг иқтисодий потенциали мустаҳкамланди, мамлакатнинг яхлит халқ хўжалик комплексига у қўшаётган ҳисса ошди.

Республика партия ташкилоти СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўриб ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг: «Дадил ҳаракат қилинглар, янада сабот билан ишланглар. Совет Грузиясининг обрў-эътиборини тағин ҳам баланд кўтаринглар» деган наказига амал қилиб ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, ҳар бир тармоқда энг яхши пировард натижаларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдиришга катта эътибор бермоқда. Юбилей мусобақасида Грузиянинг кўп миллатли ишчилар синфи етакчилик ролини ўйнамоқда. Республика саноати умуман асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича план топшириқларини ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажармоқда. Озиқ-овқат программасидан келиб чиқадиган вазифалар партия ташкилотларининг, шаҳар ва қишлоқ коммунистлари, барча меҳнаткашларининг диққат марказида турибди. Қимматли субтропик мевалар етиштиришни кўпайтириш, чорвачиликни ривожлантириш, аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжалигида озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни ошириш ишлари олиб борилмоқда.

Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг қарорида уқтириб ўтиладики, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари социалистик мусобақани ва меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатини бундан буён ҳам такомиллаштиришлари, партиянинг экономикани асосан интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш сиёсати барча меҳнат коллективларининг амалий ишларида рўёбга чиқарилишида ва шу асосда республика ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш учун мавжуд катта имкониятлардан тўлароқ фойдаланишда кўпроқ сабот-матонат кўрсатишлари зарур.

Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, шартнома асосида маҳсулот етказиб бериш, меҳнат унумдорлигини ўстириш планларини бажаришда бир қанча корхоналарнинг қолоқлигига барҳам бериш борасида кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўриш керак. Капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи яхшилансин. Иқтисод ва тежамкорлик масалаларига эътибор кучайтирилсин. Қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини янада оширишга, жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини ўстиришга эришилсин.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва сифатини яхшилаш, хизмат соҳасини ривожлантириш тўғрисида, меҳнаткашларнинг кундалик эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, одамларга меҳрибонлик билан муносабатда бўлиш ҳақида доимо ғамхўрлик қилинсин.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик давомида республиканинг партия ташкилотлари пропаганда ва агитация-оммавий ишларнинг, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг янги тажрибаси билан бойидилар. Тарбиявий ишнинг аҳволи учун раҳбар кадрларнинг масъулияти оширилмоқда. Кўпгина партия, совет, хўжалик раҳбарлари, шу жумладан Марказий Комитет бюросининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари бошланғич партия ташкилотларида пропагандистлар бўлиб, меҳнат коллективларига мунтазам суръатда бориб турадилар, лекция ва докладлар уюштириб, ягона сиёсий кунларда, ижтимоий-сиёсий лекцияларда қатнашмоқдалар.

Фан, маданият муассасаларининг, ижодий союзлар ва ташкилотларининг фаолияти активлашди. Иттифоқдош республикаларнинг кунлари ва фестиваллари, интернационал дўстлик кечалари муваффақият билан ўтказилмоқда. Театрларнинг репертуари қардош республикалар авторларининг асарлари билан бойиди. Юбилей тематикасини оммавий ахборот ва пропаганда воситалари кун сайин ёритиб турибди.

Шу билан бир қаторда КПСС Марказий Комитети ғоявий-тарбиявий ишнинг яна ҳам кўпроқ актуаллигини, бу иш КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми ўртага қўйган вазифалар билан, ҳозирги халқаро вазиятнинг хусусиятлари билан чамбарчас боғлиқ ҳолда ўтказилишини таъминлаш зарурлигига партия комитетлари билан бошланғич партия ташкилотларининг эътиборини жалб қилди. Ўтказилаётган тадбирларнинг миқдоригина эмас, шу билан бирга уларнинг юксак ғоявий-сиёсий мазмуни, тарбиявий таъсири ҳам муҳимдир. СССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг тарихий аҳамиятини, мамлакатимиз барча миллат ва элатларини интернационал жипслаштиришда ишчилар синфининг, КПССнинг ролини ғоявий таъсирнинг барча воситалари билан кенг кўламда кўрсатиш лозим. Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари социализмнинг тарихий ютуқларини, Совет Грузиясининг коммунистик қурилишда СССР халқларининг қардошлик оиласида эришган муваффақиятларини ёрқин ва ишонтирарли ёритиши керак.

Ёшлар билан ишлашга, уларнинг сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга, чуқур интернационализмни, қатъий интернационалистик эътиқодларни, жонажон Ватан равнақи ва ҳимояси ишига бутун кучини бағишлашга шай бўлиб туришни тарбиялашга алоҳида эътибор берилсин. Ёш кадрлар юқори ишларга дадил кўтарилсин, уларга катта ишонч кўрсатилсин.

КПСС Марказий Комитети республика партия ташкилотининг халқлар қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялашни такомиллаштириш, жамият ҳаётининг ҳамма соҳаларида социалистик демократизмни мустаҳкамлаш юзасидан изчиллик билан олиб бораётган иши муҳим аҳамиятга эга эканлигини КПСС Марказий Комитети таъкидлади. Абхазия АССРни, Ажария АССРни, Жанубий Осетия автоном областини ҳар томонлама социал-иқтисодий ва маданий ривожлантириш тадбирлари республикада амалга оширилаётганлигини уқтириб ўтди. Турли миллатлар ўртасида ғоявий-сиёсий ишлар кучайтирилди, уларнинг маданиятини янада ривожлантиришга эътибор оширилди. Грузин, абхаз, осетин тилларини ҳамда республикадаги миллатлар ва элатларнинг бошқа тилларини, миллатлараро алоқа воситаси сифатида рус тилини ўқитиш ва ўрганишни яхшилаш чоралари кўрилди. Буларнинг ҳаммаси республикада яшаётган миллатлар ва элатлар барча намояндалари ўртасида ҳамжиҳатлик ва ишонч муҳитининг қарор топишига ёрдам бермоқда.

Совет Грузиясининг қардош иттифоқдош республикалар билан алоқаси мустаҳкамланиб ва кенгайиб бормоқда. Меҳнаткашларда рус халқи билан дўстлик туйғуларини тарбиялашга катта аҳамият берилмоқда. Рус ва грузин халқлари дўстлиги ва қардошлигининг биринчи манифести — Георгиев шартномаси имзоланганлигининг 200 йиллигига тайёргарлик республикада авж олдирилганлиги жумладан бунга ёрдам бермоқда. БАМ, Тюмень, Ноқоратупроқ ўлка қурилишларининг кўп миллатли коллективлари совет ватанпарварлиги ва интернационализмини тарбиялаш, сиёсий ва меҳнат чиниқишининг мактаби бўлиб қолди. Бу жойларда Совет Грузиясининг вакиллари ҳам муваффақиятли равишда меҳнат қилмоқдалар.

«Л. И. Брежнев Кичик ерда» диорамаси, СССР халқлари дўстлиги, Қизил Байроқ орденли Закавказье ҳарбий округи қўшинларининг, Махарадзе шаҳридаги 18-Армия тарихи музейлари аҳолини ҳарбий-ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялаш ишида катта роль ўйнамоқда.

1982 йил 20 июнь куни халқ депутатлари маҳаллий Советларига бўлиб ўтган сайлов якунлари кенг социалистик демократизмнинг ва миллий муносабатларни мустаҳкамлашда унинг жуда катта роль ўйнаётганлигининг яққол далили бўлди.

КПСС Марказий Комитети уқтириб ўтдики, республика партия ташкилотининг раҳбарлик даражаси ўсганлиги, иш услуби ва методлари такомиллашганлиги, партия ташкилотларининг омма билан алоқаси мустаҳкамланганлиги туфайли республикада социал-иқтисодий ва сиёсий-тарбиявий вазифаларни ҳал қилишга эришилди. Проблемаларни ўрганиш ва ҳал этиш чоғида коллегиялилик, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш Грузия Компартияси Марказий Комитетининг, партия комитетларининг ва совет органларининг фаолиятига тобора кўпроқ хос нарса бўлиб бормоқда. Партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларининг обрў-эътиборини янада ошириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар. Партия қарорларининг таъсирчанлигини оширишга, уларнинг ижросини текширишни ташкил этишга муҳим аҳамият берилмоқда.

Бироқ хўжалик ва маданий қурилишнинг ўсиб бораётган вазифалари партия комитетларининг ўз фаолиятининг форма ва методларини янада такомиллаштиришни, коммунистларнинг, раҳбар кадрларнинг топширган иш учун масъулиятини оширишни, ишнинг ижодий услубини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни тақозо этади.

КПСС Марказий Комитети СССРдаги барча халқларнинг тенг ҳуқуқлилиги, ўзаро ҳурмати ва ишончи, қардошларча дўстлиги асосида республика миллатлари ва элатларини бир-бири билан яқинлаштириш юзасидан собитқадамлик билан бундан буён ҳам иш олиб бориш, республика партия ташкилотининг ғоят муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Тарихий фактлар ва воқеаларга баҳо беришда синфий нуқтаи назардан ёндашишни изчиллик билан тарбиялаш, миллий маҳдудлик кўринишларига қарши актив кураш олиб бориш лозим. Социализмнинг тарихий афзалликлари далилларга асосланган ҳолда кўрсатилсин, социализмга душман бўлган буржуа идеологияси ва пропагандасига қатъий зарба берилсин.

Ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида партия таъсирини кучайтириш мақсадида бошланғич партия ташкилотларининг структурасини, коммунистларни жой-жойига қўйишни яхшилаш, ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда уларнинг авангардлик ролини ошириш лозим. Партия сафларининг ўсишини тартибга солиб туриш, сайлаб қўйиладиган партия ва давлат органларини шакллантириш, кадрларни раҳбарлик ишларига кўтариш чоғида республика аҳолисининг миллий составини ҳисобга олиш керак.

Социалистик демократияни бутун чоралар билан ривожлантириш ва чуқурлаштириш, халқ депутатлари Советларига, касаба союз ва комсомол ташкилотларига партия раҳбарлигини яхшилаш, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишда уларнинг роли ва активлигини янада ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарур.

* * *

КПСС Марказий Комитети республика ишчилари, колхозчилари, зиёлилари КПССнинг синалган отряди — Грузия Компартияси раҳбарлигида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 60 йиллигини юбилей йили ва умуман беш йиллик мажбуриятларини бажаришда, КПСС XXVI съезди қарорларини, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш билан нишонлайдилар, деб қатъий ишонч билдирди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биология фанини ривожлантириш, юқори малакали илмий ва педагог кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун Серго Орджоникидзе номидаги Бухоро давлат педагогика институтининг кафедра мудири, биология фанлари доктори, профессор Маҳди Орипович **Абдуллаевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қилиш соҳасида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Навоий область Хатирчи районидаги Пўлкан шоир номли совхоз директори ўртоқ Ҳамдам **Раҳимовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг қишлоқ хўжалик органида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Узсельхозхимия» республика ишлаб чиқариш-илмий бирлашмаси раисининг ўринбосари ўртоқ Юрий Борисович **Нестеровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнатга ҳақ тўлашнинг илғор методлари ва прогрессив системаларини республика қишлоқ қурилиши ташкилотларида жорий этиш соҳасидаги катта самарали иши учун Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлигининг бўлим бошлиғи ўртоқ Давид Вольковнч **Кондибага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада матбуотни ривожлантириш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР давлат китоб палатасининг директори ўртоқ Аскер Агаевич **Алиевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ГРЕНАДА ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ СССРга ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Янги Жуэл ҳаракати партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг раиси, халқ революцион ҳукуматининг Бош министри Морис Бишоп бошчилигидаги Гренада партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1982 йил июль ойининг охирларида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

РАЙКОМ ВА ГАЗЕТА

Тўрақўрғон район партия комитетининг ўтган йилнинг август ойида бўлиб ўтган бюро мажлисларидан бирида район партия комитети ва халқ депутатлари район Советининг органи — «Машъал» газетасида «КПСС XXVI съезди қарорларини пропаганда қилишнинг аҳволи» муҳокама қилинди. Бюрода газета саҳифаларида талайгина яхши материаллар эълон қилинаётганлиги, меҳнат коллективлари ва ишлаб чиқариш илғорларининг 1981 йил ва умуман беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, юқори сифат ва самарадорликка эришиш юзасидан бошлаган ватанпарварлик ташаббуслари, илғор иш тажрибаларини пропаганда қилиш ва оммалаштиришга алоҳида эътибор берилаётганлиги қайд этиб ўтилди.

Райком бюросида газета редакцияси фаолиятидаги қатор камчиликлар ҳам очиқ-ойдин кўрсатиб берилди. Жумладан, редакция коллективининг, мухбирлар постлари, ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан ишлаш соҳасидаги фаолияти талаб даражада эмаслиги уқтириб ўтилди. Шунингдек, танқидий материаллар кам эълон қилинаётганлиги таъкидланди.

Райком бюросининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида газета редакциясига мавжуд камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиб, уни изчиллик билан амалга ошириш вазифаси топширилди.

Орадан кўп ўтмай редакция коллективи газета фаолиятини янада яхшилаш, райком бюроси кўрсатиб ўтган камчиликларни бартараф этиш юзасидан махсус тадбирлар белгилади. Бу тадбирларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришга меҳнаткашларни сафарбар этишда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг ролини ошириш юзасидан Қашқадарё область партия комитетининг иши тўғрисида»ги ҳамда Наманган область партия комитетининг «Задарё район «Коммунизм йўли» газетаси редакциясининг КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди материалларини пропаганда қилиш соҳасидаги ишлари ҳақида»ги қарорларидан редакция коллективи учун келиб чиқадиган вазифаларга алоҳида эътибор берилди.

Бу Тўрақўрғон район партия комитетининг ўз матбуот органи — «Машъал» газетасига раҳбарлик фаолиятидан бир мисол холос. Район партия комитети газетага раҳбарликнинг турли форма ва методларидан фойдаланган ҳолда, уни аниқ мақсад сари йўналтириб бормоқда. Райком редакциянинг йиллик, квартал ва перспектив планларини ўз вақтида бюро мажлисларида муҳокама этиб, тасдиқлаб турибди. Шу билан бирга вақти-вақти билан газета редколлегияси (редактори Ҳ. Эргашев) ва бошланғич партия ташкилотининг (секретари О. Қорабоева) ҳисоботларини эшитиб боряпти. Кейинги бир йил мобайнида редакциянинг ишчи мухбирлар билан ишлаш, атеистик пропаганда, ҳарбий ватанпарварлик темаларининг газетада ёритилишига оид ҳисоботлари тингланди. Ўз-ўзидан маълумки, бундай ҳисоботларни тинглаш жараёнида редакция коллективининг амалга ошираётган ишлари таҳлил қилиниб, ютуқлар қайд этилади, камчиликлар кўрсатиб берилади, энг муҳими олдинда турган вазифалар белгилаб олинади. Бу журналистлар фаолиятининг тобора самаралироқ бўлишида муҳим роль ўйнаяпти.

«Машъал» тахламларини варақлар эканмиз, кейинги вақтларда газета меҳнаткашлар ўзаро социалистик мусобақасининг таъсирчанлиги, ошкоралиги ва самарадорлигини таъминлаш, илғорлар тажрибаси ҳамда янги-янги ташаббусларни оммалаштиришга қаратилган материалларни изчил ёритиб келаётганлигига ишонч ҳосил қилдик. Газета саҳифаларида йиллик ва беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажаришга аҳд қилган коллектив ва меҳнатчиларнинг Очиқ хат ва Мурожаатлари вақти-вақти билан бериб борилаётир.

Шу ўринда газета материалларининг таъсирчанлигини кўрсатувчи бир мисол келтирмоқчимиз. «Машъал»нинг ўтган йил 12 март сонида Киров номли колхознинг КПСС XXVI съезди делегати Санобар Раҳмонова бошлиқ бригадаси аъзоларининг 1981 йил ва умуман ўн биринчи беш йилликда эртаги, арзон, сифатли пахта етиштириш, ҳосилдорликни камида 50 центнерданга етказиш юзасидан бошлаган ташаббуслари эълон қилинди. Газетанинг навбатдаги сонида «Илғор ташаббусларга кенг йўл» сарлавҳали бош мақола берилди. Унда илғорлар тажрибаси, жумладан, Санобар Раҳмонова бошлиқ бригада ташаббусининг аҳамияти таъкидланиб, райондаги барча хўжаликларнинг партия ташкилотлари бу ташаббусни кенг оммалаштириш чораларини кўришлари зарурлиги уқтириб ўтилди.

Партия ТУРМУШИ

Мазкур мақола район партия комитетининг эътиборидан четда қолмади. Райкомнинг бюро мажлисида ташаббус маъқулланиб, уни кенг оммалаштириш тадбирлари белгиланди. Ташаббуснинг қаноти бор, деганларидек қисқа вақт ичида кўплаб бригадалар хайрли ҳаракатга қўшилдилар. Газета план ва мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни кенг ёритиш билан бирга 50 центнерчилик ташаббусига қўшилган бригадаларнинг бошлиқларига минбар берди. Улар бу юксак маррага эришиш борасида амалга ошираётган тадбирлари, тўплаган бой тажрибалари билан ўртоқлашиб, ҳосилдорликни ошириш юзасидан ўзларининг қимматли таклиф ва мулоҳазаларини ўртага ташладилар. Натижада районда эллик центнерчи бригадалар сони 40 тага етди. Мўл ҳосил учун бошланган бу қимматли ҳаракатлар зое кетмади. Район съездлар йилида пахта етиштириш планини областда биринчилардан бўлиб бажарди. Ҳосилдорлик ҳам кутилганидан анча юқори бўлди. Бу ўз навбатида Санобар Раҳмонова бошлиқ бригада заршунослари бошлаган ташаббуснинг газета орқали кенг оммалаштирилганлиги самараси ҳамдир.

Кейинги бир ярим йил мобайнида газетада 34 та ана шундай ташаббуслар эълон қилинди. Қувончлиси шундаки, район партия комитети матбуот органининг чиқишларига сезгирлик билан муносабатда бўлмоқда. Ўтган йили ва шу йилнинг олти ойи мобайнида газетада эълон қилинган ташаббус ва мурожаатлардан 18 таси райком бюросида маъқулланиб, махсус қарорлар қабул қилинди.

Район партия комитети ўз матбуот органининг танқидий чиқишларига жойларда ҳурмат билан ёндашишларига, у ёки бу раҳбарнинг танқидий мақола юзасидан белгилаган конкрет тадбирлари ҳақида редакцияга вақтида маълум қилишларига эришишга эътиборни кучайтирмоқда. Газета сигналларига жиддий муносабатда бўлмай, вақтида жавоб бермаётган айрим раҳбарлар фаолиятига принципиаллик билан баҳо берилмоқда. Газетанинг 1982 йил 13 март сонида «Меҳримизга чанқоқ қалблар» сарлавҳали танқидий мақола эълон қилиниб, унда Димитров номли колхоз правление цех партия ташкилоти партия ва меҳнат ветеранларига етарлича ғамхўрлик кўрсатмаётганлиги, аъзолик бадалларини йиғиш борасида камчиликларга йўл қўйилаётганлиги танқид қилинган эди. Бироқ, колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Каримов ва правление цех партия ташкилотининг секретари Р. Мамадалиевалар танқидий материалга объектив ёндашиб, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш тадбирларини белгилаш ўрнига, редакция коллективига ноўрин эътирозлар билдиришди. Бундан хабардор бўлган район партия комитети масалани хўжалик коммунистларининг умумий йиғилишида муҳокама этишни тавсия этди. Райком вакили иштирок этган цех ва бошланғич партия ташкилотларининг умумий йиғилишларида газета танқиди ҳаққоний ва ўз вақтида эълон қилинган, деб топилди. Коммунистлар ишда камчиликларга йўл қўйганликлари ва танқидни бўғишга ҳаракат қилганликлари учун Т. Каримов ва Р. Мамадалиеваларга қаттиқ ҳайфсан эълон қилишга қарор қилиб, уни райком бюросидан тасдиқлашни сўрашди. Ўз навбатида райком бюроси колхоз партия ташкилоти умумий йиғилиши қарорини тасдиқлаб, «Машъал» газетасида босилган «Меҳримизга чанқоқ қалблар» мақоласи тўғрисида қарор қабул қилди. Димитров номли колхоз партия комитетига партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш, цех партия ташкилотлари, партия группаларига раҳбарликни кучайтириш, партия ташкилоти ҳисобида турувчи ветеранларга ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатиш вазифаси топширилди. Шунингдек, райком бюросининг ушбу қарорини барча колхоз ва совхоз, корхона, ташкилот ва муассасаларининг бошланғич партия ташкилотларида ишлаб чиқиш топширилди.

Ҳозирги кунда СССРнинг шонли 60 йиллиги шарафига район меҳнаткашлари ўртасида авж олиб кетган ўзаро социалистик мусобақа газета ижодий коллективининг бош мавзуларидан бири бўлмоқда. Шунингдек, «Машъал»нинг «Юбилей йили анкетаси» ва «Қардош республикаларда», «Қардошлик оиласида», «СССР—менинг Ватаним» сингари рубрикалар остида ҳам турли хил ўқимишли материаллар эълон қилинаётганлигини таъкидлаб ўтиш лозим.

Газетада мунтазам равишда қатор махсус саҳифалар бериб борилмоқда. «Биз ватанпарвар - интернационалистлармиз», «Инсон ва қонун», «Халқ контроли», «Табиат ва инсон» саҳифалари материаллари ҳам мазмун, ҳам форма жиҳатидан пухталиги, яхши макетлаштирилганлиги билан киши эътиборини тортади.

«Машъал» коллективининг амалга ошираётган ибратли ишларидан яна бири КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорига жавобан берилаётган материаллардир. Бу руҳдаги материаллар «Озиқ-овқат программасини бажариш—умумхалқ иши» сарлавҳаси остидаги махсус саҳифаларда, «КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорлари —ҳаётга», «Муаммо, мулоҳаза ва таклифлар» рубрикалари остида мунтазам равишда эълон қилиб борилмоқда. Уларда СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш юзасидан районда олиб борилаётган ишлар, ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар хусусида фикр юритилмоқда.

Газета коллективи қўлга киритаётган ютуқлар омма билан алоқани тобора мустаҳкамлаб бораётганлиги натижаси ҳамдир. Газета 1980 йилда 681 та хат олган бўлса, 1981 йилда бу кўрсаткич 790 тага етди. Амалдаги йилнинг ўтган олти ойи мобайнида эса қарийб 500 та хат олиниб, уларнинг асосий қисми эълон қилинди. Айни пайтда газетанинг райондаги барча қишлоқ Советлари ва йирик хўжаликларда мухбирлар пости ишлаб турибди. Редакция ҳузурида ёш мухбирлар университети ва «Ниҳол» ижодий уюшмаси фаолият кўрсатяпти. Газета журналистларининг кўп йиллик самарали меҳнатлари муносиб тақдирланмоқда. Ижодий коллектив «Пахтакорнинг олтин қўллари» шиори остида ўтказилган конкурсларда икки маротаба ғолиб деб топилиб, Ўзбекистон Журналистлар союзининг мукофот ва дипломлари билан тақдирланди.

Шу билан бирга газетада баъзи камчиликлар ҳам борлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Айрим сонларда бир хўжаликдан уч-тўртталаб материаллар берилган. Масалан, газетанинг 1982 йил 9 январь сони биринчи бетида «Ўзбекистон» колхозининг бригадаси бошлиғи М. Ҳамдамовнинг сурати берилган. Яна шу бетда колхоз механизатори О. Шомуродовнинг «Мавсумга шай» сарлавҳали материали эълон қилинган. 3-бетда эса «Танишинг: ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили илғорлари» рубрикаси остида шу колхоз механизатори М. Юсуповнинг ва ремонтдан чиққан тракторларнинг суратлари берилган...

Районда босмахона йўқлиги журналистлар учун қатор қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. Газета ўн беш километр узоқда — Наманган шаҳридаги бирлашган «Ударник» босмахонасида вёрстка қилинади.

Редакция билан босмахона орасининг анча узоқлиги, журналистларнинг асосий қисми 15—20 километр узоқдан қатнаб ишлаётганлиги уларни турар-жой ва транспорт билан таъминлаш, унумли ишлашлари учун қулай шарт-шароит яратишга алоҳида эътибор беришни талаб қилади. Район партия комитети мазкур масалаларни муваффақиятли ҳал этишга эътиборни кучайтирмоғи лозим. Шундагина «Машъал» газетаси ижодий коллективининг иши янада унумли ва самарали бўлади.

М. КАЛОНХОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Тўрақўрғондаги қуруқ мевалар тайёрлаш заводида 20 дан ортиқ турда маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, мамлакатимиз ва чет элларданги 150 жойга етказиб берилмоқда. Москва, Ленинград, Рига, Ростов, Камчатка, БАМ қурувчилари, шунингдек қардош социалистик мамлакатлар — Монголия, Въетнам, Чехословакия аҳолиси корхона маҳсулотларидан баҳраманд бўляпти.

Суратда: завод ишчиси Марҳамат Турсунова тайёр маҳсулотни жойлаяпти.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ фотоси. **(ЎзТАГ).**

«ҚИРМИЗИ ДОН» ИЖОДКОРЛАРИ

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг Сергей Пак бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил 52 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 50 центнер рўнига 75 центнердан шоли хирмони кўтаришга азму қарор қилганлар.

Шоли парвариши ҳам ана шу юксак мажбуриятга яраша олиб борилмоқда. Ниҳоллар агротехника талаблари асосида ўғитланиб, бегона ўтлардан тозаланмоқда, меъёрида суғорилмоқда. Бу ишларда бригада аъзоларидан Николай Пак, Валентин Пак, Галина Ни сингариларнинг хизматлари каттадир.

Н. АХРОЛОВ.

ДАЛАЛАР НАФАСИ

САМАРҚАНД. Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сафар Эргашев бошлиқ бригадаси деҳқонлари юбилей йилида мўл ҳосил етиштириш иштиёқи билан зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳосилдорликни гектар бошига 65 центнерга етказиш учун астойдил бел боғлаганлар.

Бригада деҳқонлари шу кунлардаги сув танқислигини тадбиркорлик билан бартараф этяптилар. Режаб Каримов, Абдуалим Тўрақулов ва Пирмат Ёдиев сингари тажрибали миришкорлар ҳар томчи сувдан омилкорлик билан фойдаланиб, обиҳаётнинг исроф бўлишига сира йўл қўймаётирлар.

Миришкорларнинг ғайрати туфайли барча пайкаллардаги ғўзалар икки марта «шарбат» сувига қондирилди. Сувчилар билан ҳамкорликда иш тутаётган бригада механизаторлари ғўза қатор ораларига олтинчи марта ишлов беришмоқда. Намунали парвариш туфайли бригада далаларидаги ғўзалар серҳосил бўлиб ўсяпти.

И. ИБРОҲИМОВ,
Р. ХУДОЙҚУЛОВ.

* * *

ҚҚАССР. Айни кунларда ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва ҳашаротлардан ҳимоя қилиш пахтакорларнинг муҳим вазифаларидан бири ҳисобланади. Элликқалъа районидаги «Қирққизобод» колхози деҳқонлари бу вазифани намунали амалга ошираётирлар. Колхознинг йигирма бригадасига 20 нафар назоратчи тайинланган. Улар пайкалларни зийраклик билан кузатиб боришмоқда ва ҳашаротларни аниқлаб, уни зудлик билан бартараф этиш чораларини кўрмоқдалар.

Хўжаликда бешта ОВХ-14 агрегати унумли ишлатиляпти. Аминбой Машарипов, Азим Султонов, Эргаш Юсупов сингари механизаторлар ҳашаротларга қарши курашда баракали меҳнат қилаётирлар. Колхоз заршунослари бу йил 1200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил кўтариб, СССРнинг 60 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғаси билан кутиб олиш иштиёқида ўзаро мусобақани авж олдирмоқдалар.

Б. ДУСЧОНОВ,

* * *

ХОРАЗМ. Қўшкўпир районидаги О. Қурбонов номли колхоз заршунослари ғўза парваришини юксак агротехника қоидалари асосида ўтказмоқдалар. Хўжалик азаматлари 1421 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаганлар.

Деҳқонлар ниҳолларнинг баравж ўсишини таъминлаш мақсадида маҳаллий ўғит билан озиқлантиришга катта эътибор беришмоқда. Ҳозир колхозда ҳар куни 330-350 тоннагача гўнг далага ташиб чиқарилмоқда. Умуман, шу кунгача 6375 тонна маҳаллий ўғит жамғарилди.

Ғўза парвариши хўжаликнинг Эгам Абдуллаев, Шарифбой Рўзимов, Душан Қурбонов, Душан Рўзиматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида намунали йўлга қўйилган. Деҳқонларнинг ғайрати ва тадбиркорлиги туфайли ғўзалардаги бўлиқ кўсаклар сони кун сайин кўпаймоқда.

Қ. РЎЗИМАТОВ.

Шунингдек, қашқадарёлик **Ш. Маҳмудов, Э. Даминов, С. Рустамов,** сурхондарёлик **Х. Хушматов,** фарғоналик **Т. Маҳмудов, И. Усмонов,** наманганлик **Д. Юсупова, Х. Амиров,** Қорақалпоғистонлик **Э. Ергалиев,** андижонлик **А. Назаров,** сирдарёлик **У. Доніёров, Н. Тожибоев** ўртоқлар ҳам деҳқонларнинг шу кунги зарбдор меҳнатини ҳикоя қилувчи хат-хабарлар йўллаштан.

МУРАББИЙ СОҒУВЧИ

Хўжаобод районидаги Наймон қишлоғида Жононхон опа Матўраеванинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Жононхон опа бундай иззат-ҳурматга ўзининг кўп йиллик самарали меҳнати билан сазовор бўлди. Унинг оиласида ҳамма чорвадор. Колхозда жамоат чорвачилигини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Оилани пиру бадавлат дейиш мумкин. Опанинг ўзи партия ва давлатимиз томонидан бир неча орден ва медаллар билан тақдирланган. Яқинда колхоз правлениеси уни енгил автомашина билан мукофотлади.

Жононхон опа ҳозир фермадаги ишларни кўриб қувонади. Айни пайтда дастлаб фермага сут соғувчи бўлиб келган йилларини тез-тез эслаб туради. Шунга ҳам 15 йилга яқин бўлиб қолди. У пайтда чорвачиликни колхозда «ўгай соҳа» деса ҳам бўлар эди. Бутун диққат-эътибор пахтачиликка қаратилар, чорвачиликдаги ишлар ўлда-жўлда ётарди. Кейинги йилларда сут-товар фермасида улкан ишлар амалга оширилди. Янги чорвачилик бинолари қад кўтариб, ферма серсут ва зотли сигирлар билан тўлдирилди. Кенг майдонларда озуқа етиштирила бошланди.

Жононхон опа меҳнат қилаётган «Шарқ юлдузи» колхозининг сут-товар фермаси Жанубий Фарғона каналининг бўйига жойлашган. Узоқдан ҳашаматли қўрғон кўзга ташланиб туради. Бу ерга ҳозир кўк озуқа юклаган трактор прицеплари тез-тез қатнаётганини кўрасиз. Ж. Матўраева фермага янги ишга келган пайтларида ҳар сигирдан 2000 килограммга етар-етмас сут соғиб олган бўлса, кейинги 5—7 йил мобайнида ҳар сигирдан 3000—3500 килограммдан сут соғиб олишга муваффақ бўлаётир. Бу йил Жононхон опа ўз зиммасига юксак мажбурият олди. Ўз парваришидаги ҳар бир сигирдан 3800 килограммдан сут соғиб олиш иштиёқида астойдил меҳнат қилмоқда.

Сут-товар фермасидаги кўпгина сут соғувчилар Жононхон опани ўзларининг мураббиялари деб билишади. Манзурахон Ўлмасова, Меҳрихон Қорақўзиева, Ҳалимахон Каримовалар дастлаб фермага келган пайтларида сут соғишни Жононхон опадан ўрганишди. Ҳозир бу сут соғувчилар ўз устозлари билан мусобақалашиб «оқ чашма» булоғини тоширишга муносиб ҳисса қўшишмоқда.

Партиямиз Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида қабул қилинган СССРнинг Озиқ-овқат программаси колхоз чорвадорларини ва барча меҳнаткашларини улкан марраларни кўзлаб астойдил меҳнат қилишга даъват этмоқда. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун кураш ҳар бир қишлоқ меҳнатчисининг жонажон иши ва муқаддас бурчи бўлиб қолган шу кунларда улар куч-ғайратларини аямай меҳнат қилмоқдалар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти чорвачиликка алоҳида эътибор бермоқда. Озуқа базасини мустаҳкамлаб, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда.

— Сут соғувчининг иш куни тонг саҳардан бошланади, — дейди Жононхон опа Матўраева, — эрталаб бошланган иш унумли бўлади, деб бежиз айтилмаган. Биринчи соғимни тонг пайтида туғаллаймиз, дам олиш учун ҳам вақт топилади. Шу касбни эъзозлаб қишлоғимиз меҳнат аҳлининг ҳурматига сазовор бўлганлигимдан хурсандман. Биз, сут соғувчилар бундан кейин ҳам халқимиз дастурхонини тўкин-сочин қилиш учун куч-ғайратимизни аямай ишлайверамиз.

Т. МАДРАҲИМОВА.

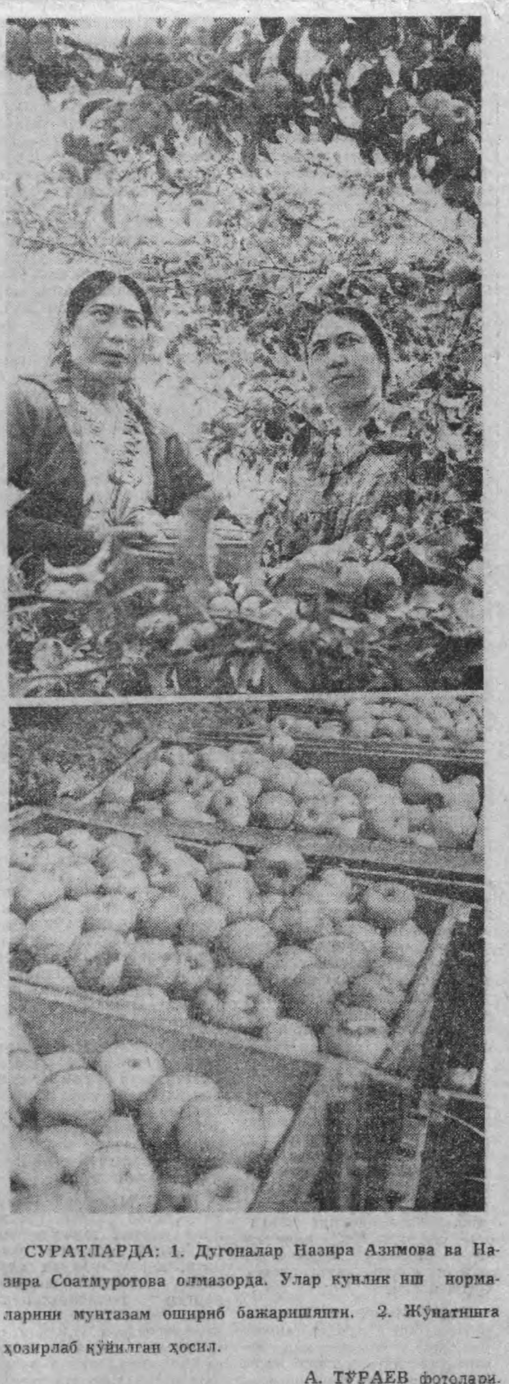

СУРАТЛАРДА: 1. Дугоналар Назира Азимова ва Назира Соатмуротова олмазорда. Улар кунлик иш нормаларини мунтазам ошириб бажаришяпти. 2. Жўнатишга ҳозирлаб қўйилган ҳосил.

А. ТЎРАЕВ фотолари.

«ГУЛИСТОН» БОҒЛАРИ

Турсунтош тонг отиши биланоқ қадрдон боғ томон йўл олди. Муздек, ёқимли шабада юзларини силаб-сийпалаб эсади, қушлар қўшиқ айтиб, кўнглида ўзгача завқ-шавқ уйғотади.

Қўли гул боғбон Турсунтош Ҳайдарова боғ оралаб боряпти. Мана шу олмазорлар «Гулистон» совхозига қарайди. Исми жисмига монанд, чиндан ҳам гулистон. Совхозни шу даражага етказгунча Турсунтош Ҳайдарова сингари кўплаб меҳнатсеварлар озмунча тер тўкишдими?

1975 йилда қолоқ колхозлар базасида боғдорчилик ва узумчилик совхози ташкил этилиб, унга «Гулистон» деган ном берилди. Қанчадан қанча боғлар, токзорлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган эди. Янги хўжалик маъмурияти, партия ташкилоти ишни меҳнат интизомини мустаҳкамлашдан бошлади. Ҳар туп дарахт, ҳар бир қарич ер қаттиқ назорат остига олинди. Шундай қилиб, ишлар аста-секин юришиб бораверди.

Янги боғлар, токзорлар йил сайин кўпайтирилди. Ўтказиладиган кўчатларнинг нави яхши бўлишига алоҳида эътибор берилди. Ҳозир совхозда айни ҳосилга кирган 500 гектар токзор ва 220 гектар боғ бор. Хўжаликда олма ва олхўри териш ва давлатга топшириш уюшқоқлик билан давом этяпти. Ҳозиргача боғлардан 400 тонна ширин-шарбат мева терилиб, шаҳарликлар дастурхонига тортиқ қилинди. Шундан, 65 тонна Узоқ Шарққа, 70 тонна Иркутскга, 120 тонна Тошкент шаҳрига юборилди. Бундан ташқари, совхоз ишчи ва хизматчилари ўз боғларидан 60 тонна сарҳил олма териб топшириб, меҳнатсевар халқимиз дастурхонининг маъмур бўлишига ҳисса қўшишди.

Мана, боғлар оралаб бораётган Турсунтош Ҳайдарова ҳам олмазорга етиб келди. Дугоналари Янглиш Тангматова билан Шаҳринисо Мамаражабовалар аллақачон ишни бошлаб юборишган экан. Уч дугона ҳар куни 400—500 килограммдан олма териб топшириб, ўзаро мусобақада олдинда боришяпти.

— Хорманглар, қизларим! — Бу 10-бригада бошлиғи Қувондиқ Эшмуродов эди.

— Бор бўлинг! — қизлар жавоб қилишди.

— Ишни бўшаштирманглар, она қизларим, — деди бригада бошлиғи, — Мева вақтида терилмаса, тўкилиб кетади. Заха бўлган мева тез бузилади.

— Меҳнат маҳсулини ким нобуд қилади, бирор донасига ҳам зиён етказмаймиз,— деди Турсунтош Ҳайдарова.

Орадан кўп ўтмай совхознинг идора хизматчилари ҳам ҳашарга келиб қолишди. Кўпдан буён улар ўз ишларини кечалари бажариб, кундузлари боғбонларга ёрдам бериб келишяпти. Ҳа, боғларда ғарқ пишиқчилик. Пешона тери эвазига етиштирилган меваларнинг бирор донасини ҳам нобуд қилмаслик керак. Совхоз боғбонларининг шиори ана шундай.

Совхоздаги ишлар билан танишган ҳар бири киши бу ерда фақат боғдорчилик ва узумчиликкина эмас, сабзавотчилик, ғаллачилик, пиллачилик ҳамда чорвачилик ҳам тез суръатлар билан ривожланаётганлигининг гувоҳи бўлади. Ўтган йили 600 тонна мева, 2700 тонна узум, 850 тонна сабзавот, 700 тонна сут, 125 тонна гўшт, 70 центнер пилла, 1300 тонна ғалла етиштирилиб, 22 миллион сўм даромад қилинган эди. Шундан соф фойда 350 минг сўмни ташкил этди. Совхоз ишчиларининг ўртача ойлик иш ҳақлари 1975 йилдагига нисбатан 50 сўмга кўпайди.

Кўриниб турибдики, совхоз иқтисодий жиҳатдан тобора мустаҳкамланиб боряпти. Бунинг шарофати билан хўжаликда қурилиш ишлари ҳам авж олдириб юборилди. Ҳамма қатори совхоз ишчилар комитетининг раиси Нуриддин Мамановнинг ҳам қувончи чексиз. Мана, у нималар дейди:

— Ўтган қисқа давр мобайнида совхозимиз Ғаллаорол районидаги пешқадам хўжаликлар қаторига ўтиб олди. Партия ва ҳукуматимизнинг доимо оталарча ғамхўрлик кўрсатиб келаётганлиги туфайли бунга эришдик, албатта. Меҳнатнинг таги роҳат, деган гапнинг маъноси бениҳоя чуқур экан. 1978—1981 йиллар мобайнида бизда қурилиш ишлари авж олдириб юборилди. 25 хўжаликка янги, шинам уй-жой туҳфа этилди. 320 ўринли ёзги кинотеатр, кўркам ошхона ва чойхона, тўққизта дала шийпони, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхонаси бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди, янги кўприк ва йўллар бунёд этилди.

Совхоз директори Тўйчи Худоёров эса хўжалик меҳнаткашларининг юксак режалари ҳақида сўзлади:

— Партиямиз қишлоқ хўжалигини тобора тараққий эттиришга доимо катта эътибор бериб келяпти. Биз бундан беҳад мамнунмиз. КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми узоқ муддатга мўлжалланган вазифаларимизни аниқ-равшан белгилаб берди. Хўжалигимиз меҳнаткашлари Пленум қарорларини, Озиқ-овқат программасини ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида баён этилган қимматли фикрларни иш программалари сифатида қабул қилдилар. Режалар аниқ. 1985 йилга бориб узум етиштиришни камида 5000 тоннага, мевани эса 1500 тоннага етказамиз. Ғаллачилик, сабзавотчилик, пиллачилик, чорвачилик бўйича ҳам яхши натижаларга эришилади. Боғлар, токзорлар ва экин майдонларининг ҳосилдорлигини ошириш орқали бунга эришилади. Меҳнат унумдорлиги янада ошади, етиштирилаётган маҳсулотларнинг таннархи арзон бўлишига эришилади. Партиямиз белгилаб берган Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш «Гулистон» совхозида яшовчи ҳар бир кекса-ю ёшнинг муқаддас бурчидир. Хўжалик территориясида жойлашган 2 ва 29-мактаблар қошида тузилган бригадаларнинг аъзолари устозларидан деҳқончилик сирларини ўрганишлари билан бир қаторда кўплаб мева-чева ҳамда сабзавот етказиб беришга аҳд қилишган. 2-мактаб ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси аъзолари 20 гектар майдондаги токзор ва 3 гектар ердаги сабзавот экинларини, 29-мактаб миришкорлари эса 38 гектар майдондаги боғ ва токзорларни, 35 гектар ердаги сабзавотни меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

«Гулистон» боғлари эрта тонгдан то кечгача қўли гул инсонлар билан гавжум. Бу ердан шаҳарлар ва консерва заводлари томон бораётган машиналарнинг кети узилмайди.

У. ЮСУПОВ,
Ю. ЗИЁДОВ,
Жиззах области.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК БУЮРТМАЛАРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

ДЕҲҚОН ОЛДИДАГИ БУРЧ

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигининг талаблар даражасида ривожланиши, кўзланган миқдордаги маҳсулотларнинг етиштирилиши, уларнинг нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиниши, яхши сақланиши, сифатли қайта ишланиши, деҳқон ва чорвадор қалб кўри билан пешона тер тўкиб яратган барча ноз-неъматнинг халқ дастурхонига етказиб берилиши кўп жиҳатдан агросаноат комплексига кирувчи тармоқлар ходимларининг унумли меҳнат қилишига, план-топшириқларни тўла-тўкис бажаришига боғлиқ. Дарҳақиқат, ҳозирги пайтда аграр секторнинг тараққиётини бақувват, пишиқ-пухта, мукаммал машина-механизмларсиз, транспорт воситаларисиз, сифатли ва белгиланган миқдордаги минерал ўғитларсиз, турли касаллик ва зараркунандаларга қарши қўлланиладиган гербицидларсиз, омухта ем саноатининг маҳсулотларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунингдек, пировард натижага эришиш учун кенг кўламда ирригация-мелиорация ишларини олиб бориш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган корхоналарнинг қувватини ошириш, бу соҳани турли идиш ва ўров материаллари билан таъминлашни яхшилаш талаб этилади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида тасдиқланган СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасида бу масалалар алоҳида таъкидлаб ўтилиб, «Деҳқончилик ва чорвачиликни комплекс механизациялашни ҳамда саноатнинг озиқ-овқат тармоқларини янги техника негизида қайта қуроллантиришни асосан тугаллаш машинасозлик министрликларининг, агросаноат комплексидаги барча министрликлар ва идораларнинг биринчи даражали вазифасидир, деҳқончилик, чорвачилик ва озуқа етиштириш учун.... мўлжалланган тракторлар, комбайнлар, машина ва ускуналарнинг техникавий даражаси, сифати ва айниқса, пишиқ-пухталиги муттасил оширилсин», деб уқтирилганлиги бежиз эмас.

Республикамиз қишлоқ хўжалиги тараққиёти ҳам аграр сектор буюртмаларининг ўз вақтида, бекам-кўст бажарилишига боғлиқ. Редакциямиз ана шу буюртмалар қандай бажарилаётганлигини назорат қилиб бориш, баъзи бир масалаларнинг ҳал этилишига газетанинг коллектив ташкилотчилик функцияси билан кўмаклашиш, агросаноат комплексидаги илғор ташкилот ва корхоналарнинг тажрибасини пропаганда қилиш мақсадида янги — «Қишлоқ хўжалик буюртмалари қандай бажарилмоқда?» рубрикасини очди. Бу ишга кенг жамоатчиликни, мутахассисларни, ишчи-хизматчиларни жалб қилиш мақсадида қишлоқ хўжалик машинасозлиги, химия корхоналарида ва агросаноат комплексининг бошқа тармоқларида ишчи-мухбирлар постлари ташкил этиляпти. Агросаноат комплекси корхоналарида меҳнат қилаётган мутахассислар, ишчи-хизматчилар ўз коллективларидаги ишлар, ҳал этилиши лозим бўлган баъзи масалалар ҳақида редакциямизга хат-хабарлар йўллаб, бу мавзунинг атрофлича ёритилишига кўмаклашадилар, деб ўйлаймиз.

Республикамиз пойтахтидаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарининг ҳар бири асосан 2—3 турдаги техника воситаларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бу тармоқнинг етакчи корхоналаридан бири ҳисобланган «Ташсельмаш» заводида деҳқоннинг мададкори ҳисобланган «зангори кема»лар тайёрланса, СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмасида тракторлар, прицеплар, «Ташхимсельмаш» заводида эса қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда қўлланиладиган чанглагич-пуркагич агрегатлари ишлаб чиқарилади. «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси колхоз ва совхозларга асосан сеялкалар, кўсак чувиш агрегатлари етказиб беради. Кўриниб турибдики, ҳар бир коллектив республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг маълум бир буюртмаларини бажаради. Мазкур корхоналар ишчи-хизматчиларининг серқуёш республикамиз деҳқонлари олдидаги бурчининг тўла-тўкис бажарилиши ана шу асосий қишлоқ хўжалик техникаси воситалари белгиланган миқдорда ва сифатли ишлаб чиқарилиб, хўжаликларга етказиб берилиши билан белгиланади.

Хўш, республикамиз қишлоқ меҳнаткашларининг техника воситалари бўйича берган буюртмалари ана шу корхоналарда қандай бажариляпти? Жумладан, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи деҳқонларга такомиллаштирилган ва серунум сеялка, кўрак чувиш агрегати сингари жуда зарур техника воситалари етказиб беришдек масъулиятли вазифани қай даражада адо этмоқда? Ана шу саволларга жавоб олиш мақсадида яқинда «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош корхонаси цехларида бўлиб, амалга оширилаётган ишлар билан танишдик, ишчи-хизматчилар, мутахассислар билан суҳбатлашдик.

Республикамиз хўжаликларига, қолаверса, мамлакатимизнинг бошқа қардош республикаларидаги колхоз ва совхозларга сеялкалар етказиб бериш бирлашма коллективининг асосий вазифаси ҳисобланади. Бундан икки-уч йил муқаддам корхона фақат «СЧХ-4АГ» типидаги сеялкалар ишлаб чиқарарди. Деҳқонларнинг таклиф-мулоҳазалари ҳисобга олиниб, конструкторлар ва ишчи-хизматчиларнинг ижодий изланиши туфайли бир мунча серунум ва такомиллашган «СТХ-4б» типидаги сеялка ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилининг ўтган олти ойида хўжаликларга 4473 та сеялка етказиб берилиб, план муваффақиятли бажарилди. Умуман, бирлашма бўйича барча турдаги маҳсулотлар ҳисобига ўтган ярим йилда планга қўшимча равишда 311 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Коллективнинг ана шу муваффақиятига 4-цехнинг А. Абдушоҳидов, В. Левяшов, В. Меркулов ўртоқлар бошчилигидаги бригада машинасозлари муносиб улуш қўшиб келишмоқда. Бу коллективлар СССРнинг 60 йиллиги шарафига бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, кунлик ва ойлик топшириқларни 125—140 процентдан бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Юбилей шарафига ўтказилаётган меҳнат беллашувида 3-цехнинг А. Болтаев, 5-цехнинг Г. Ильязов ўртоқлар етакчилигидаги бригадалари ҳам олдинги сафда боришяпти. Бирлашма цехларида йилларни ортда қолдириб, ҳозирги пайтда 1984 йил ҳисобига меҳнат қилаётган беш йиллик гвардиячиларини ҳам кўплаб учратасиз. А. Қурбонов, И. Алимардонов, В. Зайков, М. Содиқов каби пешқадам ишчилар ана шулар жумласидандир.

Бригадаларнинг яхши натижаларга эришишида прогрессив метод — пудрат усули кенг жорий этилганлиги муҳим роль ўйнаяпти. Бригада пудрати методи асосида ишлаётган 5-цехнинг Гарифулла Ильязов бошчилигидаги коллектив айниқса, қувончли натижаларга эришмоқда. Бу ҳақда бригада етакчиси Г. Ильязов шундай дейди:

— Коллективимиз 1979 йилдан бери бригада пудрати методи асосида ишлаб келяпти. Бу усул коллективнинг ҳар бир аъзосида меҳнатга коммунистик муносабатни тарбиялайди. Ишчилар ўртасида ўзаро ёрдам, ҳамкорликни кучайтиради. Энг асосийси ишга бўлган масъулият ортади. Барча юмушларнинг комплекс тарзда олиб борилиши ҳар бир ишчидан 2—3 хил турдош касбларни пухта эгаллаб олишни талаб этади. Буларнинг ҳаммаси ўз навбатида меҳнат унумдорлигининг ортишига, белгиланган план-топшириқларнинг ошириб бажарилишига имконият туғдиради. Коллективимизда кейинги икки йилда меҳнат унумдорлиги деярли 45 процент ошди.

Бирлашманинг ютуқларини таъкидлаш билан бирга йўл қўйилаётган камчиликлар, ҳал қилиниши лозим бўлган бир қатор масалаларга ҳам алоҳида тўхталиш лозим. Жумладан, ўтган олти ойда умумий план ошириб бажарилган бўлса-да, маҳсулотларнинг бир қатор асосий тури бўйича ишлаб чиқариш кўрсаткичи бажарилмай қолди. Қишлоқ хўжалиги томонидан бирлашмага берилган асосий буюртмалардан икки хили, яъни «УПХ-1,5» типидаги кўсак чувиш агрегати ва «ПХГ-4» типидаги мослама ишлаб чиқариш планлари бажарилмади. Ўтган ярим йилда планда белгиланганидан 119 та кўсак чувиш агрегати, 298 та «ПХГ-4» мосламаси кам етказиб берилди. Шунингдек, сеялка ишлаб чиқариш умумий планда бажарилган бўлса-да, унинг такомиллаштирилган «СТХ-4б» типидаги туридан пландагидан 97 та кам ишлаб чиқарилди. Бу камчиликлар асосан ишни ташкил этишдаги номувофиқликлар, моддий-техника таъминотидаги узилишлар, 6-, 10-цехларда иш маромининг тез-тез бузилиши билан характерланади. Худди шу хусусда 5-цех мастери Б. Пертая шундай дейди:

— Турдош корхоналар томонидан баъзи зарур деталларнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги сабабли кўсак чувиш агрегатларини тайёрлашни ниҳоясига етказиб, реализация қилиш кечиктириб юборилади. Масалан, «УПХ-27,4» типидаги деталь ўз вақтида етказиб берилмаганлиги сабабли уч кундан бери кўсак чувиш агрегатининг сепаратор қисмини йиғолмай турибмиз. Агрегатларни цехда кўп ушлаб туриш ҳам мумкин эмас. Шунинг учун ҳали тўла комплект қилинмаган кўсак чувиш агрегатларини цехдан чиқариб, очиқ жойдаги майдончага қўйишга тўғри келади. Етишмаётган деталь олиб келингач, уни агрегатга қўйиш учун яна ортиқча вақт сарфланади. Агарда цех шароитида бир соатда 15 та машинага шундай детални қўйишга улгурсак, майдончада эса бу юмушга бир кун вақт кетади. Ана шундай узилишга йўл қўйилмаса, цехимиздаги илғор бригадалар ҳозир эришилаётганидек 270—280 та эмас, 300 дан ошириб кўрак чувиш агрегатини тайёрлаш имкониятига эга бўлур эдилар.

Бир қатор цехлардаги ускуна ва қолипларнинг ўз вақтида, сифатли ремонт қилинмаслиги ҳам бўш туриб қолинишига сабаб бўлмоқда. Ишчи-хизматчилар билан бўлган суҳбатларда ана шу масала бир неча марта алоҳида таъкидланди. Жумладан, бирлашма ишлаб чиқариш-диспетчерлик бўлимининг бошлиғи В. Б. Агабабов маъмурият томонидан ремонт қилиш ва асбоб-ускуна етказиб бериш участкалари ҳар томонлама яхшиланиши лозимлигини уқтириб ўтди.

Шуни таъкидлаш лозимки, бирлашмада планларнинг бир маромда бажарилишига эришиш, қишлоқ хўжалиги учун техника воситалари етказиб беришни тўла-тўкис бажариш мақсадида бир қатор тадбирлар амалга оширияпти. Машина ва агрегатларнинг бир қатор қисмларини етказиб беришда узилишларга йўл қўяётган бирлашманинг Қибрайдаги филиали бутун маъмурият томонидан назоратга олиниб, аҳволини яхшилаш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда. Ҳар ҳафтанинг сешанба куни бош корхона ҳамда Қибрай филиали вакиллари иштирокида узилишларнинг туб сабаблари атрофлича муҳокама қилиниб, уларни бартараф этиш борасида аниқ тадбирлар кўриляпти. Ҳеч шак-шубҳа йўқки, бирлашма коллективи ва унинг турдош корхоналари ўз фаолиятларидаги камчиликларни бартараф этиб, қишлоқ хўжалигига белгиланган миқдорда техника воситаларини етказиб берадилар, бу билан деҳқонлар олдидаги ўз бурчларини тўла адо этадилар.

И. ИСМОИЛОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

* * *

«Ташсельмаш» заводи коллективи колхоз ва совхозларга кўплаб «зангори кема»лар етказиб бермоқда. Корхонада бундай агрегатлар ишлаб чиқариш тобора такомиллаштириб боряпти.

Суратда: жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган пахта териш машиналари.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

„Қишлоқ ҳақиқати"га жавоб берадилар

«СОВЕТ КИШИСИ ДАСТУРХОНИДА ҲАММА НАРСА БЎЛСИН»

«Қишлоқ ҳақиқати» газетаси ҳамда Мева-сабзавот хўжалиги ва тайёрлаш ходимлари касаба союзи республика комитети ҳамкорликда давра суҳбати уюштирган (1982 йил, 30 апрель) эдилар. Унда қишлоқ хўжалиги мутахассислари, ишлаб чиқариш илғорлари, министрлик ва идораларнинг раҳбарлари аҳолини сабзавот ва мева маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлашга оид масалалар хусусида атрофлича фикр юритиб, бу борада ҳал этилиши зарур бўлган муаммоларни ўртага қўйган эдилар.

Давра суҳбатида билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар юзасидан тегишли министрлик ва идоралардан жавоблар олинди. Қуйида шулардан бири эълон қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕВА-САБЗАВОТ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРЛИГИ:

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги давра суҳбати иштирокчилари томонидан билдирилган мулоҳаза ва таклифларни жуда тўғри ҳамда қимматли деб ҳисоблайди.

Киров номли агросаноат комбинатининг бош директори М. Мадиёровнинг мулоҳазалари эътиборга лойиқ. Бинобарин, республика илмий-тадқиқот институтлари мевали дарахтларни қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларидан ҳимоя қилишда ҳосил сифати ва инсон соғлиғига зарар келтирмайдиган усулларни ишлаб чиқиши, бирмунча самарали заҳарли химикатларни аниқлаб бериши даркор.

Шуни айтиш керакки, республикамизда мевали дарахтлар ва токзорларни биологик усулда ҳимоя қилиш масаласи тўла ҳал этилмаган. Боғларнинг энг ашаддий душмани — мева қурти, яшил шчитовка, узум қурти сингари қишлоқ хўжалик зараркунандаларини йўқотиш учун фойдали ҳашаротлар (энтомофаглар) етиштириш ҳанузгача йўлга қўйилган эмас.

Министрлигимизнинг марказий агрохимия лабораториясида трихограмма етиштириш борасида бир талай ишлар амалга оширилянти. Аммо бу масала ҳозиргача тўла ҳал этилганича йўқ. Боғдорчилик ва узумчилик учун фойдали бўлган энтомофагларни аниқлаш борасида тегишли илмий-тадқиқот муассасалари изчил шуғулланишлари даркор.

Ўртоқ М. Мадиёровнинг Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига қарашли хўжаликларни ўғитлар билан таъминлашни яхшилаш борасида билдирган фикрлари ҳам диққатга сазовор. Ҳозирги пайтда мева-сабзавотчилик хўжаликлари пахтакор хўжаликлар учун белгиланган муддатларда ўғит билан таминламоқдалар. Ваҳоланки, боғ ва токзорларга ўғит солиш муддати ғўзаникига нисбатан тамомила бошқача. Мевали дарахтларга ўғит асосан эрта баҳорда ва кузда берилади. Мева-сабзавот хўжаликлари учун ўғитлар ўз муддатида етказиб берилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Давра суҳбатида таъкидлангандек, сабзавот экинларини плёнка остида етиштириш масаласи ҳам жуда муҳим ва ижобий ҳал этилиши лозим бўлган масаладир.

Илғор хўжаликларнинг иш тажрибаси плёнка остида турли кўкатлар, карам, бодринг, помидор ва картошка ҳосилини одатдагидан 20-25 кун илгари етиштириш мумкинлигини кўрсатмоқда. Жанубий областларда кузги сабзавот етиштириш муддатини плёнка остида яна бир икки ойга узайтириш мумкин. Ҳаммага маълумки, Сурхондарё областида айрим йилларда плёнкасиз декабрь ва ҳатто январь ойларида ҳам карам, турли кўкатлар олинади. Плёнкадан фойдаланилган тақдирда Сурхондарё областидагина эмас, балки Қашқадарё областида ҳам йил бўйи ҳосил олиш мумкин. Фақат плёнканинг етарли эмаслиги ана шу усулни кенг ёйишга тўсқинлик қилмоқда.

Қимматли данакли мева навлари, чунончи шафтоли, гилос, олча ва ўрик кўчатларини тайёрлаш камайиб бораётганлиги тўғрисидаги танқидий мулоҳазалар ҳам ўринлидир. Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги ана шу мева кўчатларини кўпайтириш бўйича зарур тадбирларни ишлаб чиқади. Бизда кўчат етиштирувчи махсус совхозлар ташкил этилган. Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам бу борадаги буюртмаларни бажариш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширади.

Давра суҳбатида яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтилган. Бу — мева-сабзавот ва узумчилик хўжаликларини тара ҳамда транспорт воситалари билан таъминлаш масаласидир. Афсуски, бу масала ҳанузгача лозим даражада ҳал этилмаган. Министрлигимиз бу йил тара заводи қурилишини ниҳоясига етказмоқда.

Мева-сабзавот маҳсулотлари ёппасига пишиб етилган даврда транспорт воситалари чиндан ҳам етишмайди. Эҳтимол бу муаммо маҳсулотларни ўз жойида қабул қилиб олиш йўлга қўйилган тақдирдагина ҳал этилиши мумкин. Министрликда бу борада анчагина ишлар қилинмоқда. Совхозлардан олинган маҳсулотни савдо тармоқларига етказиб берадиган транспорт ташкилоти «Узплодоовошчтранс» ташкил этилди.

Риштон районидаги «Ленинград» совхози картошкачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ Ж. Исмоиловнинг картошкакорларга кучли МТЗ—80 ва МТЗ—82 чопиқ тракторлари зарурлиги тўғрисидаги мулоҳазалари жуда ўринли. Министрлик ҳар йили ўз буюртмаларида шундай тракторлар фондини кўпайтиришни кўзда тутади. Афсуски, бизнинг буюртмаларимиз қондирилмаяпти. Чунончи, 1981 йилда шу тракторлар учун 380 та буюртма берган эдик, 122 та трактор ажратилди. 1982 йилда 500 та буюртма берилди, 90 та трактор ажратилди. 1983 йилга ана шу тракторлар учун 1189 та буюртма берилган. Шунингдек, совхозлар картошкага ишлов берувчи культиваторлар билан ҳам яхши таъминланмаётир. 1982 йил учун картошка йиғиштириб олувчи комбайнларга буюртма берилган. Улар келиши биланоқ хўжаликларга жўнатилади.

«Ташплодоовощ» бирлашмасининг бош директори ўртоқ Қ. Асомхўжаев, Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги мева-сабзавот маҳсулотлари харид қилиш бўйича давлат инспекциясининг бошлиғи ўртоқ Ҳ. Тўйнжонов кўтарган масалалар ҳам жуда муҳим. Айтиш мумкинки, савдо тармоқларига етказиб берилаётган сабзавот ва мева ассортиментини яхшилаш борасида анчагина ишлар қилинмоқда. Бу йил белгиланган ассортимент бўйича сабзавот экиш плани бажарилди. Қимматли данак мевали ва узумнинг хўраки навлари экилган майдонлар кенгайтирилмоқда.

«Узсортсемовощ» бирлашмасининг бошлиғи Н. Хўжаев ўз сўзида республикада сабзавот-полиз экинлари ва картошка уруғчилиги қониқарсиз ташкил этилганлигини айтган эди. Бу жуда тўғри танқид. Айрим совхозларни уруғлик етиштиришга ихтисослаштириш тўғрисидаги қарорнинг мавжудлигига қарамай, баъзи жойларда хўжаликларнинг йўналиши ўзгартирилмоқда, уруғчилик қисқартирилиб, планга кирмаган бошқа экинлар экилмоқда. Натижада уруғлик сифати пасайиб, ҳосилдорлик камаймоқда. Уруғлик учун ажратилган экинзорлар доимий сақланаётган хўжаликларда уруғ сифати яхши, ҳосилдорлик юқори бўлмоқда.

А. НИЕЗМАТОВ,
Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрининг ўринбосари.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ТИНЧЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

ХАНОЙ. ВКП Марказий Комитети органи «Нян зан» газетаси Вьетнам қўшинларининг муайян бир қисмини Кампучия территориясидан олиб чиқиб кетилаётганлигига Вьетнам ва Кампучия халқларининг Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари билан муносабатларини яхшилашга астойдил интилишининг яна бир кўриниши, деб баҳо берди. Биз аминмизки, дейилади газетанинг редакцион мақоласида, Кампучия —Таиланд чегарасида тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш манфаатлари йўлида яхши ният билан қўйилган бу қадамга Таиланд маъмурлари ҳам ижобий жавоб берадилар.

Вьетнам қўшинлари муайян қисмининг Кампучиядан олиб чиқиб кетилаётганлиги республикадаги аҳволнинг барқарорлигини ўз мамлакатини қуриш ва янги ҳаёт барпо этишда Кампучия халқи анча муваффақиятларга эришганлигини кўрсатувчи равшан ва яққол далилдир, деб уқтириб ўтади «Куан дой нян зан» газетаси ўзининг бош мақоласида. Иккала мамлакатнинг яхши ният билан шундай қарорга келганлиги Жануби-Шарқий Осиёга нисбатан узоқни мўлжаллаб экспанциячилик режаларини тузган Пекиннинг реакцион ҳукмрон доираларига ёқмади. Пекин Ҳинди-Хитой давлатларининг бу ва бошқа конструктив ташаббусларини моҳиятини бузиб кўрсатишга, унинг принципиал изчил тинчликсевар позициясини обрўсизлантиришга жон-жаҳди билан уринмоқда, деб таъкидлайди «Куан дой нян зан» газетаси.

ЭРОН БИЛАН ИРОҚ УРТАСИДАГИ МОЖАРО

БАҒДОД. Ироқ қўшинлари Басра томонидан Эроннинг яна бир ҳужумини қайтардилар. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида айтилишича, «Душманнинг солдатлари ва ҳарбий техникаси оғир талафотга учраган». Эрон ҳарбий хизматчиларидан 550 киши асир қилиб олинди.

ТЕҲРОН. «Ислом революцияси посбонлари» корпуси марказий штабининг ва Эрон қуролли кучлари бирлашган штабининг баёнотида Эрон қўшинлари Ироққа қарши ҳужум операцияларини давом эттирганликлари айтилган. Душманнинг 184 танки, бронетранспортёри, юк автомобили ва бошқа транспорт воситалари йўқ қилинди.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил қўшинлари кеча Байрут халқаро аэропорти районини ва Хай Ас-Саллум кварталини ўққа тутдилар. Айни вақтда босқинчилар Байрутнинг ғарбий қисмини қаттиқ қамал қилмоқдалар.

Ливан меҳнат ва социал ишлар министри, айни вақтда кўчириб келтирилган оилаларга ёрдам берувчи комитет раиси Абдураҳмон ал-Лаббан бундай деди: исроилликлар халқаро Қизил крест жамиятининг юк ташувчи ўн машинадан иборат транспортини кеча ғарбий Байрутга ўтказишни тақиқладилар. Бу транспорт қамал ичидаги кишиларга ўқ дори ва озиқ-овқат етказиб бериши керак эди.

Фаластин ВАФА агентлиги исроиллик босқинчилар босиб олган территорияларда уларга қаршилик кўрсатиш давом этаётганлиги тўғрисида хабар беради. Фаластин қаршилик ҳаракати жангчилари ва Ливан миллий ватанпарвар кучларининг бирлашган отрядлари Бекаа водийси районларида ва Кераун кўлидан шимоли-шарқий томонда Исроил бўлинмаларига зарба бердилар.

Исроиллик агрессорлар фашист методлари билан ҳаракат қилиб, босиб олинган районларда Ливан ва Фаластин аҳолисини террор қилмоқдалар. Ёппасига тинтувлар мунтазам ўтказилиб, тинч кишиларни кўплаб қамоққа олиш давом этмоқда. ВАФА агентлигининг хабар беришича, исроилликлар Айн ал-Хилвадаги фаластинлик қочоқлар лагерида эркаклар ва ўсмирларнинг ҳаммасини қамоққа олганлар ва уларни номаълум томонга жўнатганлар. Воқсаларни ўз кўзи билан кўрган кишиларнинг айтишича, Сайда шаҳри районидагина ўн мингдан ортиқ киши қамоқ лагерига ташланган. Бу лагерларда кишиларни жазирама иссиқ шароитида сақлаб, уларга узоқ вақт сув ва овқат бермайдилар, тинимсиз сўроқ қилиб, калтаклайдилар ва ҳақорат қиладилар. Лагерлар юқори босимли электр қуввати билан таъминланган тиканли симлар билан ўраб олинган.

Босқинчилар Ливаннинг жанубидаги шаҳарларда ва аҳоли пунктларида бульдозерлар билан кўп уйларни бузиб ташламоқдалар. Исроил солдатлари боғ ва паркларда партизанлар ўзларига бошпана топиши мумкин деб хавфсираб, дарахтларни ваҳшийларча кесмоқдалар. Фалангистлар ва Жанубий Ливандаги Хаддад сепаратчилари интервенциячилар билан актив ҳамкорлик қилмоқдалар.

Фаластин озодлиги демократик фронтининг бош секретари Н. Хаватма журналистлар билан суҳбат вақтида мамлакатдаги кризисли вазият сақланиб қолаётганлиги учун жавобгарликни Америка вакили Ф. Хабиб зиммасига юклади. Ф. Хабибнинг хабар беришича, Фаластин озодлик ташкилоти Ливан пойтахтидаги тинч аҳолини қутқаришга интилиб, жумладан, Фаластин қисмлари ва Исроил қўшинларинң Байрутдан олиб чиқиб кетишни кўзда тутган планни илгари сурган.

Бу ерда олинган хабарларда айтилишича, Исроилда ҳукуматнинг ташаббуси билан митинг бўлган. Бу митинг мамлакатда ҳукмрон сионист доиралар томонидан авж олдирилаётган миллатчилик шовинистик руҳда ўтган. Митингда сўзга чиққан бош министр Бегин Исроил Фаластин ва Ливан халқларига нисбатан босқинчилик ва геноцид сиёсатини давом эттириш ниятида эканлигини тасдиқлаган. У яна сурбетларча тазйиқ кўрсатиш ва дўқ-пўписа қилиш йўлига ўтган ҳамда ультиматум тарзида гапириб, «Фаластин озодлик ташкилоти ихтиёрида Байрутдан чиқиб кетиш учун 30 кундан камроқ вақт қолди» деган.

Айни вақтда Тель-Авив Кэмп-Дэвид битимлари руҳидаги «сулҳ» шартномасини мажбуран қабул қилдириш учун Ливан ҳукуматига тазйиқ кўрсатишни давом эттирмоқда. Маълумки, Қўшма Штатлар билан Исроил арабларга қарши қаратилган ана шу сепарат шартнома қатнашчилари сонини кўпайтириш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар. Ливанни Исроил—Америка буйруғига бўйсундириш — бу мамлакатга бостириб кириш мақсадларидан бири эканлигини Тель-Авивда яширмаётирлар. Бегин ва Исроилнинг юқори мартабали бошқа шахслари Ливан «Мисрдан кейин Исроил билан шартномани имзолаган иккинчи мамлакат бўлиб қолади» деб кўп марта айтдилар.

Ливан бош министри Ш. Ваззан ҳафталик «Манди-морнинг» газетасининг мухбири билан суҳбатда Тель-Авивнинг найрангини рад этиб, бундай деди: «Мен Ливаннинг Исроил билан бир томонлама сулҳ шартномасини имзоламаслигига ишонаман».

ГФР. Планетамиздаги барча мамлакатларда қуролланиш пойгасига қарши, ядро ҳалокатининг олдини олиш учун кураш тобора авж олмоқда. Айни пайтда эътиқодлари турлича бўлган миллат ва элатлар, аҳолининг турли қатламлари урушнинг олдини олиш учун курашга бирлашмоқдалар.

Суратда: Дюссель-Дорф шаҳрида бўлиб ўтган намойиш қатнашчилари «Хотин-қизлар — ядро ракеталарига қарши!» сўзлари ёзилган плакатларни кўтариб ўтмоқдалар.

(ТАСС фотохроникаси).

Спорт

ФУТБОЛ

ТЎРТИНЧИ МАҒЛУБИЯТ

СССР чемпионатининг олий лигасида иштирок этаётган командалар ўртасида навбатдаги тур учрашувлари бўлиб ўтди. Мазкур турдан сўнг биринчилик пешқадами ўзгарди. Ўз майдонида Бокунинг «Нефтчи» командаси футболчиларини мағлубиятга учратган минсклик динамочилар жадвалнинг юқори поғонасини банд этишди.

Умуман, мавсум давомида Минскнинг «Динамо» футболчилари ҳужумкор ўйин намойиш этиб, ўз мухлислари эътиборини қозонишмоқда. Улар рақиб майдонида ҳам ғолиблик иштиёқида тўп суришяпти. Динамочилар Бокунинг «Нефтчи» коллективи билан бўлган учрашувни ташаббускорликда ўтказишлари натижасида рақиблари дарвозасига уч тўп йўллашди. Меҳмонларнинг қарши ҳужумларидан бири ҳам муваффақиятли якунланди. Шундай қилиб, 3:1 ҳисобида ғалаба қозонган белорус футболчилари очколар сонини 21 тага етказиб, турнир жадвалида карвонбошиликни қўлга киритишди. Бунга қадар биринчи ўринда бораётган Ереваннинг «Арарат» командаси ўз майдонида Москванинг «Динамо» коллективи билан дуранг (2:2) ўйнади. Арманистонлик футболчилар ҳисобида ҳам 21 очко бор.

Ўтган турда жадвалнинг учинчи ва тўртинчи поғонасида бораётган Харьковнинг «Металлист» ва Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари яна икки очкони бой беришди. Пахтакорчилар Киевда маҳаллий динамочилар билан бўлган ўйинда енгилишди. Учрашув тақдирини киевликлар томонидан биринчи бўлимнинг ўнинчи минутида киритилган ягона тўп ҳал қилди. Бу «Пахтакор»нинг мавсумдаги тўртинчи мағлубиятидир. Харьковнинг «Металлист» командаси Москвада пойтахтнинг «Торпедо» футболчиларига қарши ўйнади. Торпедочилар матчни ташаббускорликда ўтказиб, меҳмонлар дарвозасига жавобсиз икки тўп йўллашди.

Тбилисининг «Динамо» командаси футболчилари жаҳон чемпионатидан кейинги ўйинларни яхши ўтказишмоқда. Динамочилар ўтган турда ҳам ғалаба нашидасини суришди. Бу сафар улар Москванинг «Спартак» коллективини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратишди.

ЦСКА — «Днепр» ва «Черноморец» — «Қайрат» командалари ўртасидаги учрашувлар бир хил ҳисобда (1:1) якунланиб, рақиблар очколарини бўлишиб олишди. Бошқа ўйинлар қуйидагича тугади: — «Кубань»— «Шахтёр» — 1:0, «Зенит» — «Торпедо» Кт — 1:0.

ҲАЁТ. ИНСОН. ҚОНУН.

№ 3 (12)

Тошкент область Оққўрғон район давлат автомобиль инспекцияси ходимлари йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, йўл ҳаракати қоидаларини пропаганда қилиш ва ҳайдовчилар ўртасида тарбиявий тадбирларни ўтказиш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқдалар.

Суратда: район давлат автомобиль инспекциясининг бошлиғи М. Ўринбоев 46-автобаза механиги О. Жуманов билан биргаликда шофер Ж. Муҳаммадазимовнинг машинасини техник қаровдан ўтказмоқда.

Ҳ. Аввалов фотоси.

ЕР — УМУМХАЛҚ БОЙЛИГИ

Ўзбекистон ССР прокуратураси органлари ўтказган текширишлар натижаси ва прокурорлик назорати шундан далолат бермоқдаки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари кўраётган тадбирлар натижасида ердан фойдаланиш соҳасидаги қонунчилик анча мустаҳкамланмоқда. Аммо бу муҳим ишда ҳали муаммолар ҳам оз эмас. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида сўзлаган нутқида: «Айрим хўжаликларда энг асосий табиий бойлик — ердан самарали фойдаланилмаётганлиги маълум-ку, ахир», деб таъкидлаган эди.

Республикамизнинг қатор районларида ердан хўжасизларча фойдаланилмоқда. Суғориладиган ерлардан ўзбошимчалик билан шахсий томорқа сифатида фойдаланиш — энг кўп тарқалган қонунбузарликдир.

Кейинги икки йил мобайнида колхоз ва совхозларнинг шу жумладан, янги ўзлаштирилган Жиззах даштидаги Пахтакор, Зарбдор, Дўстлик, Арнасой, Мирзачўл, Октябрь районлари зонасида катта майдондаги ерлар қонунга хилоф равишда банд этилди.

Зарбдор райони прокурори хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, 5,16 гектар майдонни шахсий томорқа учун ажратиб олган 3-совхоз бригадири М. Деҳқоновни жиноий жавобгарликка тортди. Шунингдек, район прокуратураси 12-совхоз бригадирлари Ким ва Қодиров, шу совхознинг 6-бўлими бошқарувчиси Маликов ва бошқалар устидан ҳам жиноий иш қўзғатди. Уларнинг ҳар бири ўз ишчиларига ерни ортиқча ажратиб беришган.

Жиззах области прокуратураси фақат шу йилнинг ўзида экинбоп ерларни талон-тарож қилганликлари учун бир неча кишини жиноий жавобгарликка тортди. 850 гектардан зиёд ер хўжаликларга қайтарилди.

Қорақалпоғистон АССР прокуратураси Тўрткўл районидаги Ильич номли колхоз раиси С. Кандовни 16 кишига «хусусий» ер участкаси берганлиги учун жиноий жавобгарликка тортди.

Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхоз правлениеси хўжаликка мутлақо алоқаси бўлмаган, турли ташкилотларда ишловчи кишиларни колхоз аъзолигига қабул қилди ва уларга 2 гектардан ортиқ ер участкаси ажратиб берди. Район прокуратурасининг аралашувидан сўнг колхоз правлениесининг қонунга хилоф қарори бекор қилинди. Бригада бошлиғи Н. Худойбердиев интизомий жавобгарликка тортилди. Ер эса хўжаликка қайтарилди.

Суд-тергов практикаси шундан далолат берадики, ердан фойдаланиш қонунчилигининг бузилиши қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилининг ўмарилишига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан чайқовчилик қилишга олиб келади. Масалан, Нукус районидаги Тельман номли совхоз бригадири С. Кан пландаги 50 гектар ўрнига 84,1 гектар майдонга шоли экди. Ўрим-йиғим пайтида 59 тонна ҳосилни ўзлаштириш мақсадида яшириб қўйди. Бу эса уни қора курсига олиб келди.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг маълумотларига кўра, 1981 йилда ва 1982 йилнинг биринчи ярмида республиканинг магистрал йўлларида 2287 та автомашина ушланган. Бу автомашиналарнинг ҳайдовчилари 6336 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотини область ва республика территориясидан ташқарига олиб чиқиб кетишга ҳаракат қилишган.

Текширишларда гражданларнинг тегишли рухсатсиз уй-жой қуриш учун ер майдонларини эгаллаб олиш фактлари ҳам аниқланди. Бекобод район прокуратураси гражданин Мустафоқуловни жиноий жавобгарликка тортди. У Навоий номли колхозда яшаб, тўрт хонали уйга, томорқа участкасига эга бўлса-да, колхознинг 0,2 гектар майдонини ўзбошимчалик билан эгаллаб олди ва иккинчи уйни қурди, сўнг эса учинчисини бошлади.

Шунга ўхшаш қонунга хилоф ишларни Жиззах, Андижон, Бухоро, Самарқанд, Сирдарё ва Наманган областларининг прокуратура органлари ҳам аниқладилар.

Корхона ва ташкилотларнинг колхоз ва совхозлар еридан ўзбошимчалик билан фойдаланаётганлиги тўғрисидаги фактлар ҳам кўплаб аниқланмоқда. Қашқадарё область Яккабоғ районида қишлоқ хўжалиги ерларидан қонунсиз фойдаланилаётган 14 ҳол аниқланди. Область суғориш системалари бошқармаси 464 гектар майдондан қонунсиз равишда сув хўжалиги қурилиши объектлари учун фойдаланмоқда.

Ерни яроқсиз ҳолга келтириш, ундан хўжасизларча фойдаланиш ҳоллари ва бошқа камчиликлар ҳамон содир бўлиб турибди. Гражданлар ва ташкилотларнинг ердан ўзбошимчалик билан фойдаланиши, мансабдор шахслар томонидан талон-тарож қилиниши ва бошқа қонунга хилоф ишлар айрим колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари, район область қишлоқ хўжалик бошқармалари томонидан назорат қилинмаётганлиги натижасида содир бўлмоқда. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ер тузиш бош бошқармаси ердан қонунсиз фойдаланишга қарши курашни кучайтириш масаласини ўтган йили ҳам, бу йил ҳам бирор марта коллегия муҳокамасига ҳавола қилган эмас.

Бу масалага область ва район қишлоқ хўжалик бошқармалари ҳам етарлича эътибор бермаяптилар. Уларнинг ер тузиш хизмати баъзида фаолият кўрсатмаётир.

Ўтган йили Сирдарё областида ердан қонунсиз равишда фойдаланиш бўйича 9230 ҳол қайд этилди. Бироқ область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ер тузиш бўлими бошлиғи И. Киктев ва район қишлоқ хўжалик бошқармаларининг ер тузувчи-бош инженерлари анби билан бирonта ҳам материал маъмурий комиссия ёки тергов органларига оширилмади.

Тахтакўпир район қишлоқ хўжалик бошқармасининг ер тузувчи катта инженери А. Тожиков 33-ПМК, 34-ПМК, «Риссовхозстрой» бирлашмаси, «Каракалпакирмонтажспецстрой» трестининг кўчма колоннаси, дон қабул қилиш пункти совхозларнинг 86 гектар ерини ўзбошимчалик билан эгаллаб олганини аниқлади ва юқорида қайд этилган ташкилотларнинг раҳбарларига оид материаллар маъмурий комиссияга ўтказилди, деб ҳисоботга қайд этди. Ҳақиқатда эса шундай қилинмаган эди.

Сурхондарё, Қашқадарё, Жиззах ва Самарқанд областларида ҳам шунга ўхшаш фактлар борлиги аниқланди.

«Узгипрозем» институти аниқлаган — янги ўзлаштирилган Жиззах дашти хўжаликларида қарийб 4 минг гектар ер талон-тарож қилинганлиги, ўзбошимчалик билан фойдаланилганлиги тўғрисидаги факт ер тузиш бош бошқармасининг ўтган йилги ҳисоботида қайд этилмади. Ана шу фактлар асосидаги материаллар эса тергов органларига ва маъмурий комиссияларга ўтказилмади.

Республика прокуратураси органлари бултур ва бу йил ердан фойдаланиш тўғрисидаги қонунни бузганликлари учун мансабдор ва бошқа шахслардан бир неча кишини жиноий жавобгарликка, 159 кишини интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортдилар.

Республика прокурори келгусида шундай ҳолларнинг юз беришига йўл қўймаслик юзасидан тегишли тадбирлар белгилаш, ердан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан назоратни кучайтириш зарурлигини Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига кўрсатиб ўтди.

В. МАННОНОВ,
Ўзбекистон ССР прокуратурасининг умумий назорат бўлими бошлиғи, юстиция катта маслаҳатчиси.

ҲАЛОВАТСИЗ КАСБ ЭГАСИ

У хонасига эндигина кирган эди ҳамки, телефон жиринглади. Жойига ўтирмай турибқани кўтарди:

— Терговчи Матхолиқова эшитади.

— Салом, ўртоқ старший лейтенант. Бирров кириб кетинг.

Трубкадан қисқа-қисқа гудок овози эшитилаётган бўлса ҳам, Матхолиқова уни аппарат устига қўймай хаёлчан туриб қолди. Тергов бўлимининг бошлиғи Акрам Байроқдоровнинг овозидаги расмий оҳангдан ҳозир омбор иши юзасидан яна гап эшитишни касбига хос ички бир сезгирлик билан англади. «Негаям шу даҳмаза ишни сўраб олдим», бошлиқнинг хонасига йўл олар экан, хаёлидан шу гап ўтди. «Балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш камлик қилаётгандай ўзимга ташвиш сотиб олдим».

Бир ойдан ошиб қолди. «Узторгодежда»га қарашли база омборларидан бирида жиноятни очиш кечикаётганлиги планёркада қаттиқ танқид қилинди. Ўшанда Матхолиқова бу ишни ўзига топширишларини илтимос қилган эди.

— Келинг, — Акрам Байроқдоров ўтиринг, деган маънода қўли билан стул кўрсатди. — Хўш, делони яқинлаштирдингизми?

— Икки кунлик иш бор ҳали, ўртоқ капитан.

— Буйруқ шундай бўлди, эртага охирги муддат, қанча ёрдам керак бўлса тортинмай сўранг...

— Тушунарли.

Орадан ўн минут ўтар-ўтмас Матхолиқова бир ойдан бери синчиклаб кўраверib ёд бўлай деб қолган таниш қоғозларни титкилаб, бутун вужуди билан ишга шўнғиганди. Умуман, базада четдан ҳеч қандай кор-ҳол бўлмагани, ўғирлик омбор мудири Эгамбердиевнинг ўзи томонидан уюштирилгани энди терговчига сир эмасди. Лекин ишни судга ошириш учун рад қилиб бўлмайдиган далиллар талаб қилинар эди.

Жиноят амалга оширилган, омборнинг қўш табақали эшиги зулфлари лом билан қайрилган, деярли ҳеч қандай из қолдирилмаган, олиб кетилган моллар усталик билан яширилган эди. Туни билан навбатчиликда турган қоровул биронта ҳам шарпа бу ерга яқинлашмаганлигига комил ишонч билан кўрсатма берганди. Эгамбердиев тўғрисида тўпланган маълумотлар, унинг айрим ноўрин ҳатти-ҳаракатлари, ичкиликка, маишатбозликка берилгани ундан гумон қилишга асос берарди.

Матхолиқова қўлидаги далиллерга яна бир карра ишонч ҳосил қилиш мақсадида эксперт билан бирга базага ўтишга қарор қилди. Шошилинч чиқиб кетаётиб, эри билан гаплашиш кераклиги эсига тушди ва орқасига қайтиб область прокуратурасига телефон қилди.

— Бугун навбатчи эмасмисиз? — сўради у турмуш ўртоғи Одил Матхолиқовдан.

— Нима эди?

— Уйга кечроқ борадиганга ўхшайман.

— Бўпти, болаларни боғчадан ўзим оламан.

Одил Матхолиқов шу тапда хотини билан юзма-юз ўтирганида унинг чеҳрасида чуқур миннатдорчилик ифодаси балқиганини кўрарди. Улар бир-бирларини университетда ўқиб юрган пайтлариданоқ синовдан ўтказишганди. Жуда мос тушишган, бир-бирларини ҳар қандай вазиятда ҳам тўғри тушунишади.

...Ҳовлида унга одмигина кийинган кампир рўпара келди.

— Неварам Сергей масаласида келувдим. Уни қамайсизларми?

Матхолиқова бу кампир ҳали балоғатга етмаган, жиноятга қўл урган Сергей Токарёвнинг бувиси эканлигини эслади. Онаси саёқ юришга одатланган, ичкиликбозликка берилган Сергей бир-икки безорига қўшилиб, жиноятга қўл урганди. Яқинда улар машина олиб қочиб қўлга тушишди. Сергейнинг ортидан фақатгина шу кампир келяпти. Онасидан дом-дарак йўқ.

— Билмадим, — деб жавоб берди Матхолиқова илтижо билан тикилиб турган кампирга назар ташлар экан. — Тергов энди бошланди.

— Сиз уни қамаманг, — кампир ялиниб-ёлворарди. — Сергей ёмон бола эмас. У менинг қўлимда тарбияланади, одам бўлади.

Терговчи кампирни кузатиб, база тарафга йўл олар экан бола тарбиясига эътиборсизлик билан муносабатда бўлиш қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлигини яна бир марта хаёлидан ўтказди.

...Университетга ҳужжат тайёрлаётган пайтлари отаси Омон ака нима учун ҳуқуқшуносликда ўқишга қаттиқ қаршилик қилганлигини Матхолиқова органда ишлаган пайтларидагина тушуниб етди. Ўтган меҳнат фаолиятида у бирон-бир иш кунини хотиржам ўтказганини эслай олмайди. Шуларни ўйларди-ю, лекин бошқа касбда ишлаши мумкинлигини тасаввурига ҳам келтиролмасди...

— Қани, яна бир кўринг-чи? — экспертга топшириқ берди Матхолиқова.

Омбор мудири Эгамбердиев билан жуссаси тенг эксперт зулфи қайрилган бир табақасини очиб, балки ўнинчи мартадир, ичкари киришга уриниб кўрди, бўлмади. Шундан сўнг тирқишнинг кенгроқ жойини ўлчаб кўрди.

— Масала равшан, — деди Матхолиқова. — Бу ердан фақат 5—6 ёшлардаги болагина ўтиши мумкин. Лекин ёш бола омбордан ўмарилган шунча молни ташқарига ташиб чиқара олганмикан?...

Матхолиқова омборчини сўнгги марта терговга чақирди. Унга ҳамма фактларни рўкач қилди. Рад қилиб бўлмайдиган далиллар олдида Эгамбердиевнинг миси чиқди, жиноятчининг ҳақиқий башараси очилди.

Терговчи делодаги барча ҳужжатларни тартибга солиб бўлганда вақт алламаҳалга борган, бўлимда навбатчилардан бошқа ҳеч ким қолмаган эди. У ҳозиргина якунлаган ишини пўлат сандиққа солиб қулфлар экан, ҳорғин тин олди. Лекин руҳи бардам, вужудида муҳим топшириқни бажарган пайтда ҳамиша ҳис қилинадиган ҳузурбахш бир чарчоқ ҳукмрон эди. Бугун эл-юрт мулкига кўз олайтирган, ўз нафси йўлида ҳар қандай бадкирдорликдан тоймайдиган яна бир муттаҳамнинг кирдикори фош қилинди.

Навбатчи машина муҳим топшириқ билан банд бўлганлиги учун Матхолиқова уни кутиб ўтирмай пиёда кетишга қарор қилди. Шаҳар кўчалари сокин. Одамлар кундузги меҳнатдан сўнг дам олишар, рўпарадан эсган майин шабада дилга ором бағишларди...

— Келдингми, Гулистоннинг Шерлок Холмси? — эри уни яхши кайфият билан кутиб олди. Олдиндан айтиб қўяй, бугун овқат қилишга эриндим.

Болалар билан «қуруқ паёк»дан тотиндик.

Матхолиқова ошхонага ўтди-ю, бир бурда нон ва пишлоқдан тотингандай бўлди, сўнг болалари ухлаб ётган хонага кирди. Ҳар икки ўғли дунё ташвишларидан тинч ухларди.

У уйқуга ётганида янги иш кунининг бошланишига бир неча соатгина қолганди. Гулистон шаҳар ички ишлар бўлимининг терговчиси Луиза Матхолиқовани эртага навбатдаги иш кутарди.

М. ПАРДАЕВ.

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАРКИ...

Кимки жиноятнинг олдини олишга имкони бўла туриб, уни қилмаса, у жиноятни рағбатлантиради.

СЕНЕКА

Ҳаётдан мақсад кўпчилик томонда туриш эмас, аксинча одам ўзи англаб етган ички қонуниятларга мувофиқ яшашидадир.

Марк АВРЕЛИЙ

Жазосини олган жиноятчи — бошқа муттаҳамлар учун намуна; ноҳақ қораланган одам эса барча ҳалол кишиларнинг виждонига отилган тошдир.

Ж. ЛАБРЮЙЕР

Одил суднинг энг хатарли душмани — олдиндан ўйлаб қўйилган нотўғри мулоҳазадир.

Ж. Ж. РУССО

Қонунга хилоф ҳаракат ҳеч кимнинг обрўйини оширмайди ва ўзига ҳурмат ҳам уйғотолмайди.

А. КАЗБЕГИ

Ҳеч бир қонунга бўйсунмаслик ўзини нажотбахш ҳимоядан маҳрум этиш деган сўз, зеро қонунлар бизни бошқалардангина эмас, ўзимиздан ҳам асраб турмоғи керак.

Г. ГЕЙНЕ

Кимки муттаҳамларга илтифот кўрсатаркан, икки хатого йўл қўяди: биринчидан, ёрдамга арзимайдиган одамга ёрдам беради ва иккинчидан, ўзини ҳам хатарга солади.

ФЕДР

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ИШ ТОПИЛМАГАЧ

Ўтган йилнинг ёз кунларидан бирида Американинг Балтимор шаҳрида муниципиаль бюро ишчи ва хизматчиларни ишга қабул қилади, деган овоза тарқалди. Эртасига эрталаб муниципалитет эшиклари олдида 26 минг нафардан зиёд киши навбатда турарди. Минг афсуски, уларни аччиқ қисмат кутаётган эди. Чунки бор-йўғи 75 нафар кишигина ишга қабул қилинарди.

«Мен ҳар қандай ишга тайёрман, — дейди икки боланинг онаси, 45 ёшли ишсиз С. Уайт. — Лекин иш йўқ. Мен жиноят қилсаммикан, деб ўйлаб турибман. Ахир қамоқхонада ўз вақтида овқат бериб туришади. Бунинг устига кийим-кечак ҳам бор».

1981 йилга келиб Англияда 2,3 миллион, Италияда эса 1,8, Францияда — 1,8 миллион ишсиз бор эди. Улар билимлари, қобилиятларига яраша иш тополмай, ўзларини ва оилаларини таъминлай олмай ночор ҳаёт кечирмоқдалар.

Меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этилган кишилар армияси тобора ошиб бормоқда. 1975 йили ривожланган капиталистик мамлакатларда ишсизлар сони 15 миллионни ташкил этарди. 1978 йилга келиб бу 17 миллионга — 1981 йилга келиб 24 миллионга чиқди.

Ишсизлик беқиёс фалокат ва азоб уқубатларни келтириб чиқармоқда. Бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам у меҳнат кишиси зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда. Айниқса, ёшлар ундан катта жафо чекишяпти. Иш топиш имкониятидан умидини узган минг-минглаб йигит ва қизлар гиёвандлик қилишмоқда, жиноятга қўл уришяпти, ўзларини ўлдирмоқдалар.

АДВОКАТГА СЎЗ БЕРИЛАДИ

Суд давом этмоқда... Судланувчи ва гувоҳлар сўроқ қилинди, экспертлар ўз хулосаларини билдирдилар, прокурор сўзга чиқди. Раислик қилувчи «Сўз адвокатга берилади» — деб эълон қилди.

Судланувчини ҳимоя қилиш енгил иш эмас. Бироқ адвокат фақат ҳимоя қилиши керак. У судланувчини оқлайдиган ёхуд унинг жавобгарлигини маълум даражада камайтирадиган ҳолатларни топиш учун ҳимоянинг барча восита ва усулларидан (шубҳасиз, қонуний) фойдаланиши керак.

— Суд томонидан далилларни исботлашда адвокат иштирок этади, бироқ у буларни бошқа нуқтаи-назардан, яъни ҳимоячи позициясидан баҳолайди, — дейди Жиззах область адвокатлар коллегияси президиумининг раиси, республикада хизмат кўрсатган юрист Ф. Абдураимов. — Баъзида «Нима учун адвокат жиноятчининг ёнини оляпти?» деган сўзларни эшитишга тўғри келади. Жиноятчимикан?! Суд олдида жавоб бераётган киши ҳали жиноятчи эмас. У ҳозирча фақат жиноят содир этишда айбланмоқда. Суд бу айб одил ёки одил эмаслигини аниқ белгилаши лозим. Шунинг учун ҳам суд қораловчи ва ҳимоячининг сўзларини диққат билан эшитади.

Жиззах области адвокатлари юксак маҳорат билан гражданларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилишни актив амалга оширмоқдалар. Улар қўриқ область меҳнаткашлари ўртасида ҳақли равишда обрў-эътибор қозонишган.

— Масалан, ўтган йили, — деб сўзида давом этади Ф. Абдураимов, — бизнинг адвокатлар икки гражданга нисбатан дастлабки тергов ишларини тўхтатишга эришдилар, уларнинг илтимосига биноан судлар томонидан 7 та оқлов ҳукми чиқарилди, юқори суд инстанциялари томонидан учта иш тўхтатилди.

Область адвокатлар коллегиясининг фаолияти кенг ва кўп қиррали. Адвокатлар жиноий ва гражданлик ишлари бўйича судларда сўзга чиқиш билан биргаликда жиноятчиликнинг ва бошқа ҳуқуқ бузилишларининг олдини олишда актив иштирок этмоқдалар, қонунчиликни ва ҳуқуқий нормаларни кенг пропаганда қилишмоқда. 1981 йили область адвокатлари турли ҳуқуқ масалалари бўйича 650 тадан зиёд лекциялар ўқишди, меҳнат коллективларида 30 та тематик кечалар ўтказилди.

Областнинг барча районларида юридик консультациялар ишлаб турибди. Ҳуқуқий характердаги ариза, шикоят ва бошқа ҳужжатларни тузиш, маслаҳатлар бериш, тушунтириш адвокатлар фаолиятининг муҳим ва масъулиятли томони. Аҳолига қулайлик яратиш учун юридик консультация эрталаб ва кечқурунлари ҳамда дам олиш кунлари ташкил этилган. Ҳозирги вақтда шартномалар бўйича 34 адвокат 42 корхона, 23 совхоз ва битта колхозга хизмат кўрсатмоқда. Сўнгги икки йил ичида хизмат кўрсатилаётган корхона ва хўжаликлар фойдасига судлар ва арбитраж орқали қарийб 2 миллион сўмлик пул ўтказилди.

Кўпинча, у ёки бу жиноят ва гражданлик иши бўйича адвокатга ёрдам сўраб мурожаат қилинса, у ўзининг ҳақлигини исботлаш учун ҳамма нарса қилишга тайёр, деб гапиришади. Бу тўғри эмас. Ҳақиқатдан ҳам адвокат кўп нарса қилиши мумкин. Бироқ, у қонун доирасида, ундан келиб чиқадиган шарт-шароитларга асосан иш кўради. Адвокатлар ўз фаолиятларида қонунга таянадилар. Адвокатлик касбининг мазмуни ва моҳияти ана шунда.

Ф. ҲУСАНОВА.

Бизнинг консультация

ГУВОҲЛИК МАСЪУЛИЯТИ

«Мен халқ судига гувоҳ сифатида бориш ҳақида чақириқ қоғози олдим,—деб ёзибди редакцияга хат йўллаган марғилонлик автобус ҳайдовчиси С. Хўжаев. — Лекин мен автопарк маъмуриятини огоҳлантирмасдан ишга чиқмай, чақирилган жойга бордим. Маъмурият бу хатти-ҳаракатга меҳнат интизомининг бузилиши сифатида баҳо беришга ва халқ судида бўлган вақт учун менга иш ҳақи тўламасликка ҳаққи борми! Умуман, мен халқ судига чақириқ бўйича бориш учун маъмуриятдан рухсат сўрашим шартмиди!»

Гувоҳларнинг кўрсатма бериши жиноий ва гражданлик ишларида далилларни исботлашнинг кенг ёйилган турларидан бири. Гувоҳларнинг кўрсатмаси туфайли кўпгина жиноятлар очиб ташланади, жиноий ва гражданлик ишларини кўриб чиқишда ҳақиқий аҳвол аниқланади, одил ва асосланган ҳукм ҳамда қарорлар чиқарилади. Буларнинг ҳаммасини ҳисобга олган ҳолда қонун гувоҳнинг ҳуқуқий ҳолатини аниқ белгилаб берган. Терговчи, прокурор ва суднинг чақириғи бўйича ўз вақтида етиб келиш — гувоҳнинг энг биринчи вазифаси ҳисобланади. Узрсиз сабабларсиз гувоҳ чақирилган жойга келмаса, мажбуран келтирилади.

Давлат гувоҳнинг манфаати ва ҳуқуқини қаттиқ ҳимоя қилади. Ўзбекистон ССР Жиноят-процессуаль кодексининг 88-моддасига мувофиқ терговчи, прокурор ёки судга чақирилганда гувоҳнинг иш жойида унинг ўртача маоши сақланади. Бу қонуний қоидани бузишга, ходим гувоҳ сифатида чақирилганда уни ўртача иш ҳақидан маҳрум этишга маъмуриятнинг ҳақи йўқ.

Қонунда гувоҳ сифатида чақирилган ходим тергов органига ёки судга бориш учун рухсат сўраб маъмуриятга мурожаат қилиши кўзда тутилмаган. Бироқ, имкони бўлса ходим маъмуриятни гувоҳ сифатида чақирилганлиги ҳақида огоҳлантириб қўйиши керак. Бу маъмуриятга ишлаб чиқариш жараёни бузилмаслиги учун зарур чораларни кўриш ва ходим ўрнига бошқа кишини тайинлаш имконини беради. Ўз-ўзидан маълумки, муҳим давлат ва жамоат бурчини бажариш учун судга гувоҳ сифатида чақирилган ходимни меҳнат интизомини бузган деб ҳисоблаш ҳеч ҳам мумкин эмас.

А. ПОЛВОНЗОДА,
Юрист.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41*

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35. 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 06420. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1071.